

فهرست کوتاه

۱	رفتار نابهنجار در بافت تاریخی.....
۲	رویکرد یکپارچه به آسیب‌شناسی روانی .....
۳	سنجهای بالینی و تشخیص .....
۴	روش‌های تحقیق .....
۵	اختلالات اضطرابی، اختلالات مرتبط با ضربه و استرس، و اختلالات وسوسات فکری -اجبار عملی و اختلالات مربوطه .....
۶	نشانه‌ی بدنه و اختلالات مربوطه و اختلالات گُستاخی .....
۷	اختلالات خلقی و خودکشی .....
۸	اختلالات خوردن و خواب - بیداری .....
۹	اختلالات فیزیکی و روان‌شناسی سلامت .....
۱۰	ناکارایی‌های جنسی، اختلالات پارافیلیایی، و ملال جنسیتی .....
۱۱	اختلالات مرتبط با مواد، اختلالات اعتیادی و اختلالات کنترل تکانه .....
۱۲	اختلالات شخصیت .....
۱۳	اختلالات طیف اسکیزوفرنی و دیگر اختلالات روانپریشانه .....
۱۴	اختلالات عصبی‌رشدی .....
۱۵	اختلالات عصبی‌شناختی .....
۱۶	خدمات سلامت روان: مشکلات قانونی و اخلاقی .....

فهرست بلند

رفتار نابهنجار در بافت تاریخی ۱

رشد و تحول درمان‌های زیست‌شناختی.....	۱۶
پیامدهای سنت زیست‌شناختی	۱۷
سنت روانشناختی.....	۱۸
درمان اخلاقی.....	۱۸
اصلاح تیمارستان و افول درمان اخلاقی.....	۱۹
نظریه‌ی روانکاوانه.....	۱۹
نظریه‌ی انسانگرایانه	۲۷
مدل رفتاری	۲۸
عصر حاضر : روش علمی و رویکرد یکپارچه.....	۳۲

خلاصه‌ی فصل.....	۳۳
اصطلاحات کلیدی.....	۳۴
پاسخ‌های صحیح بازبینی مفاهیم.....	۳۵
منابع رسانه‌ای	۳۵

رویکرد یکپارچه به آسیب‌شناسی روانی ۳۹

علم عصب‌نگر و سهم آن در آسیب‌شناسی روانی.....	۵۲
دستگاه عصبی مرکزی.....	۵۲
ساختار مغز.....	۵۵
دستگاه عصبی پیرامونی	۵۸
انتقال دهنده‌های عصبی	۶۰
تلویحات برای آسیب‌شناسی روانی.....	۶۵
عوامل روانی اجتماعی مؤثر بر ساختار و کارکرد مغز.....	۶۷
تعامل عوامل روانی اجتماعی و نظام‌های انتقال دهنده‌ی عصبی	۶۹

فهم آسیب‌شناسی روانی	۲
اختلال روانی چیست؟	۳
علم آسیب‌شناسی روانی.....	۶
مفاهیم تاریخی رفتار نابهنجار.....	۹
سنت فوق طبیعی.....	۱۰
شیاطین و ساحران.....	۱۰
استرس و ملانکولی	۱۰
درمان‌های تسخیرشدنگی	۱۲
هیستری جمعی	۱۳
هیستری جمعی جدید	۱۳
ماه و ستاره‌ها	۱۳
اظهار نظرها	۱۳
سنت زیست‌شناختی	۱۴
بقراط و جالینوس	۱۴
قرن نوزدهم	۱۵

مدل یک بعدی در مقابل مدل چند بعدی	۴۰
علت هراس جودی چه بود؟	۴۰
نتیجه و اظهار نظر.....	۴۳
عوامل ژنتیکی سهیم در آسیب‌شناسی روانی	۴۳
طبیعت ژن‌ها	۴۴
تحولات جدید در مطالعه‌ی ژن‌ها و رفتار	۴۵
تعامل ژن‌ها با محیط	۴۷
پیراژنیک و توارث غیرژنومی	۵۰

عوامل فرهنگی، اجتماعی و میان‌فردي	۸۱	تأثیرات روانی اجتماعی بر رشد و تحول ساختار و کارکرد مغز ..... اظهار نظر .....
وودو، چشم شور و دیگر ترس‌ها	۸۱	۷۰ .....
جنسيت	۸۲	۷۱ .....
تأثیرات اجتماعی بر سلامت و رفتار	۸۳	علم رفتاری و شناختي .....
بروز جهانی اختلالات روانی	۸۶	۷۲ .....
رشد در طول عمر	۸۶	شرطی‌سازی و فرایندهای شناختی ..... درمان‌گی آموخته شده ..... یادگیری اجتماعی ..... یادگیری آماده شده ..... علم شناختی و ناهمیت‌سازی ..... هیجانات ..... فیزیولوژی و هدف ترس ..... پدیده‌های هیجانی ..... مؤلفه‌های هیجان ..... عصباتی و قلب شما ..... هیجانات و آسیب‌شناسی روانی .....
نتیجه‌گیری	۸۸	۷۲ .....
خلاصه‌ی فصل	۸۹	۷۳ .....
اصطلاحات کلیدی	۹۰	۷۴ .....
پاسخ‌های صحیح بازبینی مفاهیم	۹۱	۷۵ .....
منابع رسانه‌ای	۹۱	سنجش بالینی و تشخیص ۹۳

۹۳

آماری اختلالات روانی (DSM-III-R)	۱۲۱
ویراست چهارم راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی (DSM-IV) و بازنگری متن ویراست چهارم راهنمای	۱۲۲
تشخیصی و آماری اختلالات روانی ..... ویراست پنجم راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی	۱۲۲
(DSM-5)، ..... خلق یک تشخیص ..... فراسوی ویراست پنجم راهنمای تشخیصی و آماری	۱۲۷
اختلافات روانی (DSM-5) : ابعاد و طیف‌ها	۱۳۰

خلاصه‌ی فصل	۱۳۲
اصطلاحات کلیدی	۱۳۲
پاسخ‌های صحیح بازبینی مفاهیم	۱۳۳
منابع رسانه‌ای	۱۳۳

سنجش اختلالات روانی	۹۴
مفاهیم کلیدی در سنجش ..... مصاحبه‌ی بالینی ..... معاینه‌ی بدنی ..... سنجش رفتاری ..... روان‌آزمایی ..... آزمون‌گیری روانی عصبی ..... تصویربرداری عصبی : تصاویر مغز ..... سنجش روانی فیزیولوژیایی	۹۶ .....
۹۷	۹۷ .....
۱۰۰	۱۰۰ .....
۱۰۳	۱۰۳ .....
۱۰۵	۱۰۵ .....
۱۱۲	۱۱۲ .....
۱۱۲	۱۱۲ .....
۱۱۴	۱۱۴ .....

تشخیص اختلالات روانی	۱۱۶
مسائل طبقه‌بندی ..... تشخیص قبل از ۱۹۸۰ ..... ویراست سوم راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی (DSM-III) و بازنگری ویراست سوم راهنمای تشخیصی و	۱۱۷ .....
۱۲۰	۱۲۰ .....

علم ژنتیک و رفتار در طول زمان و در میان فرهنگ‌ها.	۱۵۱
مطالعه‌ی ژنتیک	۱۵۱
مطالعه‌ی رفتار در طول زمان	۱۵۴
مطالعه‌ی رفتار در میان فرهنگ‌ها	۱۵۷
قدرت یک برنامه‌ی تحقیقاتی	۱۵۸
تکرار	۱۶۰
اخلاق تحقیق	۱۶۰
خلاصه‌ی فصل	۱۶۲
اصطلاحات کلیدی	۱۶۲
پاسخ‌های صحیح بازبینی مفاهیم	۱۶۳
منابع رسانه‌ای	۱۶۳

اختلالات اضطرابی، اختلالات مرتبط با ضربه و استرس، اختلالات وسوس افسوس فکری-اجبار عملی و اختلالات مربوطه ۱۶۵

علل	۱۸۹
درمان	۱۹۱
هراس خاص	۱۹۴
توصیف بالینی	۱۹۵
آمارها	۱۹۷
علل	۱۹۹
درمان	۲۰۲
اختلال اضطراب اجتماعی(هراس اجتماعی)	۲۰۳
توصیف بالینی	۲۰۴
آمارها	۲۰۵
علل	۲۰۵
درمان	۲۰۷
اختلالات مرتبط با ضربه و عامل استرس‌زا	۲۱۱
اختلال استرس پس از ضربه (PTSD)	۲۱۱
توصیف بالینی	۲۱۱

بررسی رفتار نابهنجار	۱۳۶
مفاهیم مهم	۱۳۶
مؤلفه‌های اصلی مطالعه‌ی تحقیقاتی	۱۳۷
معناداری آماری در برابر معناداری بالینی	۱۳۹
مراجع «متوسط»	۱۴۰

انواع روش‌های تحقیق	۱۴۱
مطالعه‌ی موردهای فردی	۱۴۱
همبستگی پژوهی	۱۴۲
آزمایش پژوهی	۱۴۴
طرح‌های آزمایشی تک‌موردی	۱۴۷

پیچیدگی اختلالات اضطرابی	۱۶۶
اضطراب، ترس و وحشتزدگی : برخی تعاریف	۱۶۶
علل اضطراب و اختلالات مربوطه	۱۶۸
همزمانی اضطراب و اختلالات مربوطه	۱۷۳
همزمانی با اختلالات فیزیکی	۱۷۴
خودکشی	۱۷۴

اختلالات اضطرابی	۱۷۵

اختلال اضطراب تعمیم‌یافته	۱۷۵
توصیف بالینی	۱۷۶
آمارها	۱۷۷
علل	۱۷۹
درمان	۱۸۰

اختلال وحشتزدگی و بازهراسی [یا هراس از مکان‌های باز]	۱۸۳
توصیف بالینی	۱۸۴
آمارها	۱۸۵

جراحی پلاستیک و دیگر درمان‌های پزشکی ۲۳۴	آمارها ۲۱۴
دیگر اختلالات وسواس فکری- اجرار عملی و اختلالات مربوطه ۲۳۵	علل ۲۱۷
اختلال احتکار ۲۳۵	درمان ۲۲۰
جنون موکنی (اختلال موکنی) و پوست‌کنی (اختلال پوست‌کنی) ۲۳۷	وسواس فکری - اجرار عملی و اختلالات مربوطه ۲۲۳
خلاصه‌ی فصل ۲۴۰	اختلال وسواس فکری - اجرار عملی ۲۲۳
اصطلاحات کلیدی ۲۴۲	توصیف بالینی ۲۲۳
پاسخ‌های صحیح بازبینی مفاهیم ۲۴۲	آمارها ۲۲۶
منابع رسانه‌ای ۲۴۲	علل ۲۲۷
	درمان ۲۲۸
	اختلال بدشکلی بدن ۲۲۹

نشانه‌ی بدنی و اختلالات مربوطه و اختلالات گُستاخی ۲۴۷

۶

اختلال مسخ شخصیت - مسخ واقعیت ۲۶۹	نشانه‌ی بدنی و اختلالات مربوطه ۲۴۹
یادزدودگی گُستاخی ۲۷۱	اختلال نشانه‌ی بدنی ۲۴۹
اختلال هویت گُستاخی ۲۷۴	اختلال اضطراب بیماری ۲۵۱
توصیف بالینی ۲۷۴	توصیف بالینی ۲۵۱
خصوصیات ۲۷۵	آمارها ۲۵۳
آیا اختلال هویت گُستاخی می‌تواند جعلی باشد؟ ۲۷۵	علل ۲۵۴
آمارها ۲۷۸	درمان ۲۵۸
علل ۲۷۹	عوامل روانی مؤثر بر بیماری پزشکی ۲۶۰
تلقین‌بذری ۲۸۰	اختلال تبدیلی (اختلال نشانه‌ی عصب‌شناختی کارکردی) ۲۶۰
عوامل زیست‌شناختی ۲۸۱	توصیف بالینی ۲۶۰
خاطرات واقعی و کاذب ۲۸۲	اختلالات بسیار مرتبط ۲۶۱
درمان ۲۸۴	فرایندهای ذهنی ناهشیارانه ۲۶۳
خلاصه‌ی فصل ۲۸۷	آمارها ۲۶۵
اصطلاحات کلیدی ۲۸۷	علل ۲۶۵
پاسخ‌های صحیح بازبینی مفاهیم ۲۸۸	درمان ۲۶۷
منابع رسانه‌ای ۲۸۸	اختلالات گُستاخی ۲۶۷

۲۹۳ اختلالات خلقي و خودکشى

درمان اختلالات خلقي	۲۹۴	فهم و تعريف اختلالات خلقي
داروها	۲۹۵	مروری بر افسرددگی و شیدایی
درمان با تشنج برقی و تحریک مغناطیسی	۲۹۷	ساختار اختلالات خلقي
میان جمجمه‌ای	۲۹۸	اختلافات افسرددگی
درمان‌های روانشناختی افسرددگی	۳۰۰	ملک‌های تعريفی اضافی برای اختلالات افسرددگی
درمان‌های مرکب افسرددگی	۳۱۰	دیگر اختلالات افسرددگی
پیشگیری از عود افسرددگی	۳۱۳	اختلافات دوقطبی
درمان‌های روانشناختی اختلال دوقطبی	۳۱۵	ملک‌های تعريفی اضافی برای اختلالات دوقطبی
خودکشى	۳۱۸	شیوع اختلالات خلقي
آمارها	۳۱۹	شیوع در کودکی، نوجوانی و بزرگسالی
علل	۳۱۹	عوامل رشدی مؤثر بر اختلالات خلقي در طول عمر
تصورات قبلی	۳۲۲	میان فرهنگ‌ها
عوامل خطر	۳۲۲	میان خلاقه‌ها
آیا خودکشی مُسری است؟		
درمان		
خلاصه فصل	۳۲۳	علل اختلالات خلقي
اصطلاحات کلیدی	۳۲۴	ابعاد زیست‌شناختی
پاسخ‌های صحیح بازبینی مفاهیم	۳۲۹	مطالعات بیشتر درباره ساختار و کارکرد مغز
منابع رسانه‌ای	۳۳۰	ابعاد روانشناختی
	۳۳۵	ابعاد اجتماعی و فرهنگی
	۳۳۸	نظریه‌ی یکپارچه

۳۷۱ اختلالات خوردن و خواب - بیداری

درمان اختلالات خوردن	۳۷۲	انواع اصلی اختلالات خوردن
درمان‌های دارویی	۳۷۵	پرخوری عصبی
درمان‌های روانشناختی	۳۷۸	کم خوری عصبی
پیشگیری از اختلالات خوردن	۳۸۱	اختلال هلف‌هلف خوردن
	۳۸۲	آمارها
چاقی	۳۸۷	علل اختلالات خوردن
آمارها	۳۸۷	ابعاد اجتماعی
الگوهای مختل خوردن در موارد چاقی	۳۹۲	ابعاد زیست‌شناختی
علل	۳۹۳	ابعاد روانشناختی
درمان	۳۹۵	مدل یکپارچه

۴۲۹ ..... درمان‌های محیطی	۴۱۲ ..... اختلالات خواب - بیداری : بدخوابی‌های اصلی
۴۲۹ ..... درمان‌های روانشناختی	۴۱۲ ..... مرور اختلالات خواب - بیداری
۴۳۰ ..... پیشگیری از اختلالات خواب	۴۱۵ ..... اختلال بیخوابی
۴۳۱ ..... نابهنجاری‌های خواب و درمان آنها	۴۲۰ ..... اختلالات خواب آلودگی
۴۳۶ ..... خلاصه‌ی فصل	۴۲۱ ..... حمله‌ی خواب
۴۳۷ ..... اصطلاحات کلیدی	۴۲۳ ..... اختلالات خواب تنفسی
۴۳۷ ..... پاسخ‌های صحیح بازبینی مفاهیم	۴۲۵ ..... اختلال خواب ریتم سیرکادین
۴۳۷ ..... منابع رسانه‌ای	۴۲۶ ..... درمان اختلالات خواب
	۴۲۶ ..... درمان‌های پزشکی

۴۴۱ اختلالات فیزیکی و روان‌شناسی سلامت

۹

۴۷۲ ..... سندروم خستگی مزمن	۴۴۲ ..... عوامل روانشناختی و اجتماعی مؤثر بر سلامت
۴۷۶ ..... درمان روانی اجتماعی اختلالات فیزیکی	۴۴۳ ..... سلامت و رفتار مرتبط با سلامت
۴۷۷ ..... بازخورد زیستی	۴۴۵ ..... ماهیت استرس
۴۷۸ ..... آرمیدگی و مراقبه	۴۴۵ ..... فیزیولوژی استرس
۴۷۹ ..... برنامه‌ی جامع کاهش استرس و درد	۴۴۶ ..... عوامل سهیم در پاسخ استرس
۴۸۰ ..... داروها و برنامه‌های کاهش استرس	۴۴۷ ..... استرس، اضطراب، افسردگی و تهییج
۴۸۱ ..... انکار به عنوان راهی برای کنار آمدن	۴۴۹ ..... استرس و پاسخ دستگاه ایمنی
۴۸۲ ..... اصلاح رفتارها برای ارتقای سلامت	۴۵۳ ..... اثرات روانی اجتماعی بر اختلالات فیزیکی
۴۸۸ ..... خلاصه‌ی فصل	۴۵۳ ..... ایدز
۴۸۹ ..... اصطلاحات کلیدی	۴۵۷ ..... سرطان
۴۸۹ ..... پاسخ‌های صحیح بازبینی مفاهیم	۴۵۹ ..... مشکلات قلبی عروقی
۴۸۹ ..... منابع رسانه‌ای	۴۶۰ ..... فشار خون بالا
	۴۶۴ ..... بیماری قلبی کرونری
	۴۶۸ ..... درد مزمن

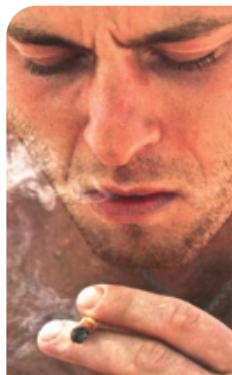

۴۹۳ ناکارایی‌های جنسی، اختلالات پارافیلیایی، و ملال جنسیتی

۱۰

۵۰۵ ..... اختلالات برانگیختگی جنسی	۴۹۴ ..... میل جنسی بهنجار چیست؟
۵۰۷ ..... اختلالات ارگاسم	۴۹۶ ..... تفاوت‌های جنسیتی
۵۱۰ ..... اختلال درد جنسی	۴۹۹ ..... تفاوت‌های فرهنگی
۵۱۱ ..... سنجش رفتار جنسی	۵۰۰ ..... تحول گرایش جنسی
۵۱۱ ..... مصاحبه‌ها	۵۰۲ ..... مرور ناکارایی‌های جنسی
۵۱۲ ..... معاینه‌ی پزشکی	۵۰۴ ..... اختلالات میل جنسی

سنخش و درمان اختلالات پارافیلیایی	534	سنخش روانی فیزیولوژیایی	512
درمان روانشناختی	534		
درمان های دارویی	537	علل و درمان ناکارایی جنسی	513
خلاصه	537	علل ناکارایی جنسی	513
ملال جنسیتی	538	درمان ناکارایی جنسی	519
تعريف ملال جنسیتی	539	خلاصه	523
علل	541		
درمان	543		
خلاصه فصل	547	اختلالات پارافیلیایی : توصیفات بالینی	524
اصطلاحات کلیدی	548	اختلال یادگاربرستی	525
پاسخ های صحیح بازبینی مفاهیم	548	اختلالات چشم چرانی و عورت نمایی	525
منابع رسانه ای	549	اختلال مبدل پوشی	527

۵۵۳ اختلالات مرتبط با مواد، اختلالات اعتیادی و اختلالات کنترل تکانه

بعاد روانشناختی	588	دیدگاه ها در مورد اختلالات مرتبط با مواد و اختلالات اعتیادی	554
بعاد شناختی	590	سطوح درگیری	556
بعاد اجتماعی	590	معضلات تشخیصی	558
بعاد فرهنگی	591	گندکننده ها	560
مدل یکپارچه	592	اختلالات مرتبط با الکل	560
درمان اختلالات مرتبط با مواد	595	اختلالات مرتبط با آرامبخش ها، خواب آورها و ضد اضطرابها	566
درمان های زیست شناختی	596		
درمان های روانی اجتماعی	598		
پیشگیری	601	محرك ها	569
اختلال قمار	604	اختلالات مرتبط با محرك ها	569
اختلالات کنترل تکانه	605	اختلالات مرتبط با تنباكو	574
اختلال انفجاری متناوب	605	اختلالات مرتبط با کافئین	576
جنون دزدی	606	اختلالات مرتبط با افیون	577
جنون آتش افروزی	606	اختلالات مرتبط با حشیش	578
خلاصه فصل	609	اختلالات مرتبط با توهیم زاها	580
اصطلاحات کلیدی	610	سایر داروهای مورد سوء مصرف	583
پاسخ های صحیح بازبینی مفاهیم	610	علل اختلالات مرتبط با مواد	585
منابع رسانه ای	611	بعاد زیست شناختی	585

۱۲۳ اختلالات شخصیت ۶۱۵

۶۴۳ ..... اختلال شخصیت مرزی.	۶۱۶ ..... مروار اختلالات شخصیت
۶۴۸ ..... اختلال شخصیت نمایشی	۶۱۶ ..... جنبه‌های اختلالات شخصیت .....
۶۵۰ ..... اختلال شخصیت خودشیفته	۶۱۷ ..... مدل‌های مقوله‌ای و ابعادی .....
۶۵۲ ..... اختلالات شخصی خوش‌هی C	۶۱۸ ..... خوشه‌های اختلال شخصیت .....
۶۵۳ ..... اختلال شخصیت اجتنابی	۶۱۹ ..... آمارها و رشد و تحول .....
۶۵۴ ..... اختلال شخصیت واپسته	۶۲۱ ..... تفاوت‌های جنسیتی .....
۶۵۵ ..... اختلال شخصیت وسوسی - اجباری	۶۲۲ ..... همزمانی اختلالات .....
۶۵۹ ..... خلاصه‌ی فصل	۶۲۴ ..... اختلالات شخصیت تحت مطالعه .....
۶۶۰ ..... اصطلاحات کلیدی	۶۲۵ ..... اختلالات شخصیت خوش‌هی A
۶۶۰ ..... پاسخ‌های صحیح بازبینی مفاهیم	۶۲۵ ..... اختلال شخصیت پارانویید .....
۶۶۰ ..... منابع رسانه‌ای	۶۲۷ ..... اختلال شخصیت اسکیزوپریویید .....
	۶۲۹ ..... اختلال شخصیت اسکیزوپریاپال .....
	۶۳۲ ..... اختلالات شخصیت خوش‌هی B
	۶۳۲ ..... اختلال شخصیت ضداجتماعی .....

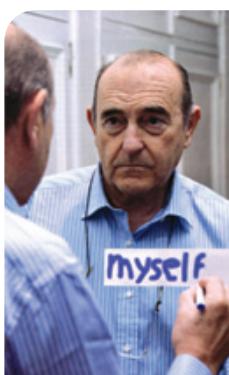
۱۲۴ اختلالات طیف اسکیزوفرنی و دیگر اختلالات روانپریشانه ۶۶۵

۶۸۵ ..... عوامل ژنتیکی	۶۶۶ ..... دیدگاه‌ها در مورد اسکیزوفرنی .....
۶۸۹ ..... عوامل عصبی زیست‌شناختی	۶۶۶ ..... شخصیت‌های اولیه در تشخیص اسکیزوفرنی .....
۶۹۴ ..... عوامل روانشناختی و اجتماعی	۶۶۸ ..... شناسایی نشانه‌ها .....
۶۹۷ ..... درمان اسکیزوفرنی	۶۷۰ ..... توصیف بالینی، نشانه‌ها و انواع .....
۶۹۷ ..... مداخلات زیست‌شناختی	۶۷۱ ..... نشانه‌های مثبت .....
۷۰۰ ..... مداخلات روانی اجتماعی	۶۷۴ ..... نشانه‌های منفی .....
۷۰۵ ..... درمان در میان فرهنگ‌ها	۶۷۶ ..... نشانه‌های به هم ریخته .....
۷۰۶ ..... پیشگیری	۶۷۷ ..... انواع تاریخی اسکیزوفرنی .....
۷۰۸ ..... خلاصه‌ی فصل	۶۷۸ ..... دیگر اختلالات روانپریشانه .....
۷۰۹ ..... اصطلاحات کلیدی	۶۸۳ ..... شیوه و علل اسکیزوفرنی .....
۷۰۹ ..... پاسخ‌های صحیح بازبینی مفاهیم	۶۸۳ ..... آمارها .....
۷۰۹ ..... منابع رسانه‌ای	۶۸۳ ..... رشد .....
	۶۸۴ ..... عوامل فرهنگی .....

۱۴ اختلالات عصبی رشدی

ناتوانی عقلانی (اختلال رشدی عقلانی)	۷۴۱	مرور اختلالات عصبی رشدی	۷۱۴
علل	۷۴۵	بهنجار چیست؟ نابهنجار چیست؟	۷۱۵
پیشگیری از اختلالات عصبی رشدی	۷۵۰	اختلال کمی توجه/بیش فعالی	۷۱۶
خلاصه‌ی فصل	۷۵۳	اختلال یادگیری خاص	۷۲۶
اصطلاحات کلیدی	۷۵۴	اختلال طیف اتیسم	۷۳۲
پاسخ‌های صحیح بازبینی مفاهیم	۷۵۴	درمان اختلال طیف اتیسم	۷۳۸
منابع رسانه‌ای	۷۵۴		

۱۵ اختلالات عصبی شناختی

دیگر بیماری‌های پزشکی که موجب اختلال عصبی شناختی می‌شوند	۷۷۳	دیدگاه‌ها در مورد اختلالات عصبی شناختی	۷۶۰
اختلال عصبی شناختی ناشی از مواد/ داروی تجویزی ..	۷۷۹	دلیریوم	۷۶۱
علل اختلال عصبی شناختی	۷۸۰	توصیف بالینی و آمارها	۷۶۱
درمان	۷۸۴	درمان	۷۶۳
پیشگیری	۷۸۸	پیشگیری	۷۶۳
خلاصه‌ی فصل	۷۹۱	اختلالات عصبی شناختی شدید و خفیف	۷۶۴
اصطلاحات کلیدی	۷۹۱	توصیف بالینی و آمارها	۷۶۵
پاسخ‌های صحیح بازبینی مفاهیم	۷۹۲	اختلال عصبی شناختی معلول بیماری آلزایمر	۷۶۸
منابع رسانه‌ای	۷۹۲	اختلال عصبی شناختی عروقی	۷۷۲

۱۶ خدمات سلامت روان : مشکلات قانونی و اخلاقی

بستری کردن کیفری	۸۰۶	دیدگاه‌ها در مورد قانون سلامت روان	۷۹۸
دافاعیه‌ی جنون	۸۰۶	بستری کردن مدنی	۷۹۹
واکنش‌ها به دفاعیه‌ی جنون	۸۰۷	ملاک‌های بستری کردن مدنی	۷۹۹
قوانین درمانی	۸۱۰	خطرناک بودن	۸۰۱
صلاحیت حضور در دادگاه	۸۱۱	تغییر رویه‌های مؤثر بر بستری کردن مدنی	۸۰۲
وظیفه‌ی هشدار دادن	۸۱۱	مرور بستری کردن مدنی	۸۰۵
متخصصان سلامت روان به عنوان شاهد متخصص	۸۱۲		

نتیجه‌گیری‌ها	۸۱۸	حقوق بیماران و دستورالعمل‌های درمان بالینی	۸۱۳
خلاصه‌ی فصل	۸۱۹	حق درمان	۸۱۳
اصطلاحات کلیدی	۸۲۰	حق امتناع از درمان	۸۱۴
پاسخ‌های صحیح بازبینی مقاهم	۸۲۰	حقوق شرکت‌کنندگان در تحقیق	۸۱۴
منابع رسانه‌ای	۸۲۰	درمان شوامدبنیان و دستورالعمل‌های درمان بالینی	۸۱۵

درباره مؤلفان

دکترای افتخاری نامه‌های انسانی کالج ویلیام جیمز و جایزه‌ی سی. چارلز برلینگیم انسستیتو زندگی در هارتغورد کنکتیکت را «بابت رهبری برجسته در پژوهش، تعلیم و تربیت و مراقبت بالینی» دریافت کرده است. دکتر بارلو در سال ۲۰۱۴، جایزه‌ی استناد ریاستی انجمن روان‌شناسی امریکا را «بابت وقف عمر و شوق پیشبرد روان‌شناسی از طریق علم، تعلیم و تربیت، آموزش و عمل» دریافت کرد.

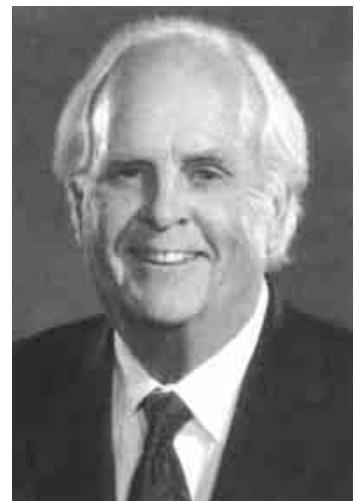
بارلو همچنین جوایز مساعدت شغلی / عمری را از انجمن‌های روان‌شناسی ماساچوست، کنکتیکت و کالیفرنیا و دانشگاه مرکزی پزشکی میسیسیپی و انجمن درمان‌های شناختی و رفتاری دریافت کرد. او در سال ۲۰۰۰، استاد مهمان افتخاری بیمارستان عمومی ارشت آزادی مردم چین و داشکده پزشکی تحصیلات تکمیلی پکن چین و در سال ۲۰۱۵ نامش به عنوان رئیس افتخاری انجمن روان‌شناسی کانادا ثبت شد. علاوه بر این، Grand Rounds سالانه‌ی روان‌شناسی بالینی دانشگاه براون به افتخار او نامگذاری شد. دکتر بارلو در سال تحصیلی ۱۹۹۷ تا ۱۹۹۸، عضو فریتزر دلیچ مرکز مطالعه‌ی پیشرفت‌ه علم رفتاری پالوآلتی کالیفرنیا بود. پژوهش او در چهل سال گذشته پیوسته توسط انسستیتو ملی سلامت روان تأمین مالی شده است.

دکتر بارلو ویراستار مجلاتی از قبیل *Clinical Psychology: Science and Practice* و مجله‌ی *Behavior Therapy* بوده است، در هیئت سردبیری بیش از ۲۰ مجله‌ی مختلف کار کرده است و هم‌اکنون سرویراستار مجموعه‌های "Tratments that Work" انتشارات آکسفورد است. بارلو بیش از ۶۰۰ مقاله‌ی پژوهشی منتشر و بیش از ۷۵ کتاب و راهنمای بالینی را نوشته یا ویراستاری کرده است که از جمله‌ی آنها می‌توان به کتاب‌های اضطراب و اختلالات (ویراست دوم) (انتشارات گیلفورد)، دستنامه‌ی بالینی اختلالات روانی: راهنمای درمان گام به گام (ویراست پنجم) (انتشارات گیلفورد)، طرح‌های آزمایشی تک‌آزمودنی: راهبردهای مطالعه‌ی تغییر رفتار (ویراست دوم) (انتشارات Allyn and Bacon)، (همراه با متیو نوک و مایکل هرسن)؛ دانشمند درمانگر: پژوهش و پاسخگویی در عصر مدیریت مراقبت شده (ویراست دوم) (انتشارات Allyn and Bacon) (همراه با استیو هیز و روزماری نلسون-گری)؛ تسلط بر اضطراب و وحشت‌زدگی تان (انتشارات دانشگاه آکسفورد) (همراه با میشل کراسک) و از همه جدیدتر، پروتکل واحد برای درمان

دیوید اچ. بارلو پیشگام و رهبر بین‌المللی روان‌شناسی بالینی محسوب می‌شود. دکتر بارلو که هم‌اکنون استاد ممتاز روان‌شناسی و روان‌پزشکی دانشگاه بوستون است، بنیان‌گذار و مدیر ممتاز مرکز اضطراب و اختلالات مربوطه است که یکی از بزرگترین درمانگاه‌های پژوهشی از نوع خودش است. دکتر بارلو از سال ۱۹۹۶ تا سال

۲۰۰۴، برنامه‌های روان‌شناسی بالینی دانشگاه بوستون را مدیریت می‌کرد. او از سال ۱۹۷۹ تا ۱۹۹۶، استاد برجسته‌ی دانشگاه آلبانی - ایستیت نیویورک بود. او از سال ۱۹۷۵ تا سال ۱۹۷۹، استاد روان‌پزشکی و روان‌شناسی دانشگاه براون بود که در آنجا برنامه‌ی انترنی روان‌شناسی را بنیان گذاشت. بارلو از سال ۱۹۶۹ تا ۱۹۷۵ هم استاد روان‌پزشکی دانشگاه مرکز پزشکی میسیسیپی بود و در آنجا برنامه‌ی رزیدنسی روان‌شناسی را دایر کرد. دکتر بارلو مدرک کارشناسی ارشدش را از بوسټون کالج و مدرک دکتری خود را از دانشگاه ورمونت گرفت.

دکتر بارلو به عنوان عضو هر انجمن روان‌شناسی مهمی، به افتخار ممتاز بودنش در تحصیل و دانش، جوایز فراوانی گرفته است که از جمله‌ی آنها می‌توانیم به این جوایز اشاره کنیم: جایزه‌ی لیاقت انسستیتو ملی سلامت روان برای مساعدت‌های بلندمدت‌ش به پژوهش بالینی؛ جایزه‌ی دانشمند برجسته‌ی انجمن روان‌شناسی امریکا بابت کاربردهای روان‌شناسی؛ و جایزه‌ی جیمز مکین‌کتل انجمن علم روان‌شناختی برای افرادی که عمرشان را صرف دستاوردهای عقلانی معنادار در پژوهش روان‌شناختی کاربردی صرف کرده‌اند. دیگر جوایزی که دکتر بارلو دریافت کرده است عبارتند از: جایزه‌ی دانشمند برجسته‌ی جامعه‌ی روان‌شناسی انجمن روان‌شناسی امریکا و دیپلم افتخار بخش روان‌شناسی بالینی زنان انجمن روان‌شناسی امریکا بابت «تعهد برجسته به پیشرفت زنان در روان‌شناسی». دکتر بارلو دکترای افتخاری علم را از دانشگاه ورمونت،

روانپردازی امریکا در زمینه‌ی راهنمایی‌های مداخله‌ی روانشناختی است که الگوی تهیه‌ی راهنمایی‌های بالینی را پدید آورد. برنامه‌ی پژوهشی فعلی دکتر بارلو بر طبیعت و درمان اضطراب و اختلالات هیجانی مربوطه متمرکز است.

بارلو اوقات فراغتش را صرف گلف، اسکی و عزلت‌گزینی در خانه‌اش واقع در نانتاکت آیلند می‌کند که در آنجا عاشقانه می‌نویسد، روی ساحل قدم می‌زند و با دوستان جزیره‌ای خویش دیدار می‌کند.

میان تشخیصی اختلالات هیجانی با تیم واحد اشاره کرد. این کتاب‌ها و راهنمایی‌ها به بیش از ۲۰ زبان، از جمله عربی، چینی و روسی، ترجمه شده‌اند.

دکتر بارلو یکی از سه روان‌شناس گروه کاری مستول مرور بیش از ۱۰۰۰ متخصص سلامت روان شرکت‌کننده در ویراست چهارم راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی (*DSM-IV*) بود و همکاری خود به عنوان مشاور نیروی کار ویراست پنجم این راهنمای (*DSM-5*) را ادامه داد. همچنین صاحب کرسی در نیروی کار انجمن

امریکا بخاطر کارهایش در زمینه‌ی اختلال طیف اتیسم دریافت کرد. دکتر دیورند در سال ۲۰۰۹ به عنوان رئیس شعبه‌ی ۳۳ ناتوانی‌های عقلانی و رشدی/اختلالات طیف اتیسم برگزیده شد. دکتر دیورند هم‌اکنون عضو شورای حرفه‌ای جامعه‌ی اتیسم امریکا است و عضو هیئت مدیره انجمن بین‌المللی حمایت رفتاری مثبت بود. دکتر دیورند سردبیر همکار *Journal of Positive Behavior Interventions* بود و در چند هیئت سردبیری کار می‌کند و بیش از ۱۲۵ نوشته در زمینه‌ی ارتباط کارکرده، برنامه‌ریزی آموزشی و رفتار درمانی دارد. کتاب‌های دکتر دیورند عبارتند از: مشکلات رفتاری شدید: رویکرد ارتباط‌آموزی کارکرده؛ بهتر بخواب! راهنمای بهبود خواب کودکان دارای یا زهای خاص؛ کمک به والدین دارای فرزند چالش‌انگیز؛ مداخله‌ی خانوادگی مثبت؛ کتاب پدر و مادری کردن خوشبینانه؛ امید و کمک به شما و کودک چالش‌انگیزان که چند جایزه‌ی ملی برده است؛ و جدیدترین کتاب با عنوان اختلال طیف اتیسم: راهنمای بالینی پژوهشکان عمومی.

دکتر دیورند درمان بی‌همتایی برای مشکلات رفتاری شدید ابداع کرده است که هم‌اکنون در ایالت‌های امریکا واجب‌الاجرا است و در سراسر دنیا مورد استفاده قرار می‌گیرد. همچنین ابزار سنجشی تهیه کرده است که مصرف بین‌المللی دارد و به بیش از ۱۵ زبان ترجمه شده است. اخیراً هم رویکرد ابتکاری طراحی کرده است که در کار با کودک چالش‌انگیز به خانواده‌ها کمک می‌کند (و پدر و مادری کردن خوشبینانه نام دارد). این رویکرد در یک کارآزمایی بالینی ۵ ساله اعتباریابی شد. گروه‌های تعلیم و تربیت در چند ایالت و وزارت‌خانه‌های دادگستری و آموزش و پرورش امریکا هم با دکتر دیورند مشورت می‌کنند. برنامه‌ی پژوهشی فعلی او، مطالعه‌ی مدل‌های پیشگیری و درمان‌های مشکلات جدی، از قبیل رفتار جرح خود، است.

دکتر دیورند در اوقات فراغتش به دوهای طولانی می‌پردازد و سه دوی ماراتن را به پایان رسانده است.

وی. مارک دیورند در سطح دنیا به عنوان یکی از صاحب‌نظران اختلال طیف اتیسم شناخته می‌شود. دیورند استاد روان‌شناسی دانشگاه فلوریدا - سنت. پترزبورگ است که در آنجا سرپرست بنیان‌گذار هنرها و علوم و نایب‌رئیس امور تحصیلی بود. دکتر دیورند عضو انجمن روان‌شناسی امریکا است. او از زمان شروع کارش برای مطالعه‌ی طبیعت، سنجش و درمان مشکلات رفتاری کودکان دچار ناتوانی‌بی، بیش از ۴ میلیون دلار کمک‌هزینه‌ی دولتی دریافت کرده است. دکتر دیورند قبل از مهاجرت به فلوریدا، انواع مسندهای ریاستی را در دانشگاه آلبانی داشته است، از جمله مسند دستیار مدیر آموزش بالینی برنامه‌ی دکتری روان‌شناسی بین سالهای ۱۹۸۷ تا ۱۹۹۰ ریاست گروه روان‌شناسی بین سالهای ۱۹۹۵ تا ۱۹۹۸ و سرپرست موقت هنرها و علوم بین سالهای ۲۰۰۱ تا ۲۰۰۲. دکتر دیورند مرکز اتیسم و ناتوانی‌های مربوطه را در دانشگاه آلبانی - با عنوان SUNY - تأسیس کرد. او مدرک کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری خود - همگی در روان‌شناسی - را در دانشگاه New York-Stony Brook گرفت.

دکتر دیورند در سال ۱۹۹۱ جایزه‌ی این دانشگاه را بخاطر ممتاز بودن در تدریس دریافت کرد و جایزه‌ی ریاست بابت ممتاز بودن در پژوهش و تحصیل خلاقانه‌ی سال ۲۰۰۷ دانشگاه ساوت فلوریدا - سنت. پترزبورگ را گرفت. نام او به عنوان عضو مجموعه سخنرانی‌های پرینستون سال ۲۰۱۴ برده شد و در سال ۲۰۱۵ جایزه‌ی جیکوبسن برای تفکر انتقادی را از انجمن روان‌شناسی

اثربخشی رواندرمانی و پیش‌بینی برونداد درمان با استفاده از روشهای علم عصب‌نگر بوده است.

هافمن جوایز معتبر زیادی، از جمله جایزه‌ی آرون تی. بک برای مساعدت معنادار و ماندگار در حوزه‌ی شناخت‌درمانی آکادمی شناخت‌درمانی را برده است. او عضو انجمن روان‌شناسی و انجمن علم روان‌شناختی است و رئیس چند جامعه‌ی حرفه‌ای ملی و بین‌المللی، از جمله انجمن درمان‌های رفتاری و شناختی و انجمن بین‌المللی روان‌درمانی شناختی بوده است. هافمن مشاور فرایند تهیه‌ی ویراست پنجم راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی (*DSM-5*) و عضو کارگروه فرعی اختلال اضطرابی ویراست پنجم راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی (*DSM-5*) بود. او به عنوان بخشی از این مسئولیت، در بحث‌های مربوط به بازنگری در ملاک‌های اختلالات اضطرابی این راهنمای، به خصوص اختلال اضطراب اجتماعی، و بازهراستی شرکت می‌کرد. دکتر هافمن پژوهشگر بسیار مورد استناد تامپسون رویترز است.

هافمن سردبیر مجله‌ی *Cognitive Therapy and Research* و همچنین دستیار سردبیر جدید مجله‌ی *Clinical Psychological Science* است. دکتر هافمن بیش از ۳۰۰ مقاله‌ی موروثه توسط همکاران و ۱۵ کتاب، از جمله کتاب مقدمه‌ای بر درمان شناختی-رفتاری نوین* (انتشارات وایلی-بلکول) و هیجان در درمان (گیلفورد پرس) منتشر کرده است.

دکتر هافمن در اوقات فراغتش با پسرانش بازی می‌کند. او دوست دارد با سفر کردن، خودش را در فرهنگ‌های جدید غرق کند، دوستان جدیدی پیدا کند و با دوستان قدیمی خود ارتباط دوباره برقرار کند. گاهی اوقات هم که وقت اجازه می‌دهد، فلوتش را بیرون می‌آورد.

استفن جی. هافمن،

متخصص بین‌المللی روان‌درمانی اختلالات هیجانی است. هافمن استاد روان‌شناسی دانشگاه بیوستون است و اداره‌ی آزمایشگاه تحقیقات روان‌درمانی و هیجان را بر عهده دارد. هافمن در شهر کوچکی نزدیک اشتوتگارت آلمان متولد شد و به همین دلیل هم لهجه‌ی غلیظ آلمانی دارد. او روان‌شناسی

را در دانشگاه ماربورگ آلمان خوانده است و در همانجا مدارک کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری خود را دریافت کرد. دوره‌ی کوتاه بورس رساله‌ی دکتری او در دانشگاه استنفورد به یک شغل پژوهشی بلندمدت در ایالات متحده امریکا مبدل شد. هافمن بالاخره در سال ۱۹۹۴ به ایالات متحده امریکا نقل مکان کرد و به تیم دکتر بارلو در دانشگاه Albany-State نیویورک پیوست و از سال ۱۹۹۶ به بعد در بوسټون زندگی کرده است.

دکتر هافمن یک برنامه‌ی پژوهشی فعال در زمینه‌ی مطالعه‌ی جنبه‌های مختلف اختلالات هیجانی با تأکید بر اختلالات اضطرابی، درمان شناختی رفتاری و علم عصب‌نگر را اندازی کرده است. اخیراً هم به رویکردهای وقوفگرا، مثل یوگا و مراقبه‌ها، به عنوان راهبردهای درمانی اختلالات هیجانی علاقه‌مند شده است. در ضمن، یکی از رهبران روشهای پژوهش تبدیلی برای ارتقای

* این کتاب با ترجمه‌ی مهرداد فیروزبخت در انتشارات روان‌شناسی و هنر منتشر شده است (متوجه).

پیشگفتار

mekanisem-hai-e-saberi-ra-dar-mez-fual-mi-kond-ke-drud-rojg-fiziki-ki-fual-mi-kond. dr-pesmen, kel-mibigh-ilm-zintik, bazi-novisi-shde-ta-takid-jidid, ber-tevalil-zn-mohit-o-truz-fekr-jidid-met-hissan-zintik-rafte-ri-mord-to-ge-qar-kegird-ke-hed-tpqeben-di-axtalaat-roni-ber-asas-mebani-suft-o-sxht-zintik-achol-galat-est-o-nch-be-ninadi-dard. dr-hmien-fchl, dr-reshet-hi-dr-hal-zhhor-pirazintik-hm-tosif-o-met-alaat-jididi-shrg-dad-mi-shod-ke-nshan-mi-dehnd-ko-ya-mohit-hai-afraati-mi-to-annd-ta-thir-uwam-zintik-rt-hsh-ash-qrar-dehnd. dr-ayn-fchl, met-alaat-ri-hm-ke-mekanisem-hai-pirazintik, ya-ta-thir-kgdari-royidahai-mohit-br-bro-zen-ron-shan-mi-dehnd, shrg-hwahim-dad.

ayn-natayig, royikrd-ykpcar-je-ayn-ktab-ri-ta-yid-mi-kond: ba-uwam-zintik, ya-mohit, srf-nm-to-anim-axtalaat-roni-ra-to-psh-dhym, blkhe-ba-tevalil-anha-mi-to-anim-an-to-psh-dhym. hal-mi-danim-ke-uwam-ron-shan-xti-o-ajtmaui, br-kar-krd-antcal-dehnd-ecbvi-o-hnti, ya-mohit, ht-br-bro-zen, ta-thir-mstqim-mi-kgdarn. be-hmien-siac-nm-to-anim-bdon-dr-nztr-kgf-tn-shem-uwam-zist-shan-xti-o-ajtmaui-dr-bro-zen-shan-xti-o-a-sib-roni, frayindahai-rafte-ri-o-shan-xti-o-higani-roni, royikrd-dr-dstres-tri-ri-bkar-mi-kgirym-ke-wspit-fu-ly-ilm-baly-ri-ba-dqt-mnuk-ss-mi-kond.

shma-be-unvan-hmkar-ma-mi-dnide-ke-ma-br-xi-az-axtalaat-ra-behter-az-br-xi-di-kg-mi-fhemim. amm-amid-warim-dr-amr-mehig-fhemandn-ayn-nkthe-ke-hm-aknon-je-chez-hai-ri-dr-mord-ul-nd-dr-man-a-sib-shanasi-roni-mi-danim-o-chedar-ba-fhem-ayn-tevalat-pi-chede-fasle-darim, ba-ma-shrik-shwod.

رویکرد یکپارچه

heman-tpur-ke-kgftim, wyrast-otl-ktab-a-sib-shanasi-ma, pi-shgkam-nsl-jidid-az-ktab-hai-dr-si-a-sib-shanasi-roni-bod-ke-didgah-ikpcar-je-o-chnd-bud-ri-dnbal-mi-krdnd. (ma-royikrd-hai-yk-bud), mlt-royikrd-zist-shan-xti, ron-ajtmaui-o-fwq-tpbui-ri-be-unvan-didgah-hai-tarixi-dr-chsos-reshet-hi-xodman-tscdyc-mi-kinim). dr-ayn-ktab, shwahd-fu-ly-ziyadi-ri-ke-az-ta-thir-mtqab-

ulum-hmowar-dr-hal-tqol-est-o-abdaat-o-abtkarats-kgah, truz-fkr-mi-kennd. br-ay-mi-kennd, zist-shan-kan-tkaml-kg-ri-ki-ke-ta-mdt-ha-fkr-mi-kr-dnd-tkaml, fraindi-tdr-ih-est, na-kgahan-be-shwahdi-dst-yaftnd-ke-nshan-mi-dadnd-tkaml-be-chort-nam-nzom-o-jst-ve-kg-ixt-ef-nd, dr-pasx-be-royidahai-mohit-faq-je-bar-mi-ef-nd, mlt-achabt-shhab-sngha-shrou-mi-shod. zmien-shanasi-nz-ye-hmien-siac-ba-kshf-tktonik-sf-je-hai-[ya-jab-hai-sf-je-hat-zmien]-dc-qr-anc-lab-shd.

ulum-a-sib-shanasi-roni-hm-ta-ayn-awx-ilm-dst-bndi-shde-ai-boud-o-a-sib-shan-kan-roni, ta-thir-ut-uwam-ron-shan-xti, zist-shan-xti-o-ajtmaui-ra-be-tpor-mjza-br-rsi-mi-kr-dnd. ayin-royikrd-hnuz-dr-rsan-hai-um-mi-baztab-dard-ke-br-ay-mtl-hbr-mi-dehnd-flan-zen-tazh-ke-shf-shde, flan-kar-krd-zist-shan-xti-(ya-bi-tudali-shimiyai) ra-ayjadt-mi-knd-o-ya-flan-tjabr-awail-kodk, «ult»-ayn-ya-an-axtala-roni-est. ayin-truz-fkr-rah-nuz-dr-mbigh-uli-td-tdr-man-dr-br-xi-az-ktab-hai-dr-si-ron-shan-xti-mi-bnnim. dr-ayn-ktab-ha, br-ay-mtl-mi-hwain-ke: «ngah-ron-ka-aw-nd-ye-hn-axtala...-est», ya-«ngah-hai-zist-shan-xti...-hstnd» o galba-dr-fsoul-mjza-to-psh-dad-mi-shod-ke-«royikrd-hai-dr-mani-ron-ka-aw-nd-ye-hn-axtala...-hstnd», «royikrd-hai-dr-mani-ron-ka-aw-nd-ye-hn-axtala...-hstnd». royikrd-hai-dr-mani-zist-shan-xti...-hstnd».

dr-owl-in-wirast-ayn-ktab-su-kr-dim-n-kgah-mtfaoti-dash-td-bashim. dr-az-zm-fkr-mi-kr-dim-ayn-reshet-ye-ang-ja-rsied-ke-royikrd-ikpcar-je-ri-dnbal-knd-ke-dr-az, t-mlat-tpif-o-pi-chede-uh-uwam-zist-shan-xti, ron-shan-xti-o-ajtmaui-ta-hd-amkan, roshn-o-quant-knd-ye-bashd. pi-cherft-hai-utim-o-afgjar-ri-axir-dansh, ta-yid-asmib-shanasi-roni-bashd. فقط-be-unvan-dn-za-rah-mmkn-br-ay-fhem-znd-kgi-mi-to-annd-be-afsr-dg-mt-nd-ye-shon-nd-oli-hmme-ayn-pasx-[y-nd-kgi] ra-nshan-nm-dehnd. blkhe-estrs-bishtr-dr-afrad-ayjadt-afsr-dg-mi-knd-ke-nqal-zen-xaschi-hstnd-ke-br-sr-ot-nz-nin-si-nap-hai-mzr-ta-thir-mi-kgdard. be-hmien-siac, dr-fsul-nem-to-psh-dhym-ke-rnjg-tp-nd-ajtmaui, ch-tpor-hmnan

همچون اکثر همکاران، این رویکرد را چیزی بیش از آگاهی ساده از این موضوع می‌دانیم که یافته‌های علمی چه کاربردی در آسیب‌شناسی روانی دارند. ما نشان می‌دهیم که روان‌شناس بالینی، چطور با مشاهدات زیرکانه و منظم، تحلیل کارکرده مورد پژوهی‌های فردی، و مشاهده‌ی منظم موردها در محیط‌های بالینی، در داشن بالینی کلی ایفای نقش می‌کند. برای مثال، توضیح خواهیم داد که اطلاعات نظریه‌پردازان قدیمی روانکاوی در مورد پدیده‌های گسترشی چطور هنوز در این روزگار مورد استفاده قرار می‌گیرد. همچنین آن دسته از روش‌های رسمی دانشمند-درمانگران را توصیف می‌کنیم که نشان می‌دهند طرح‌های تحقیقاتی انتزاعی چطور در برنامه‌های تحقیقاتی اجرا می‌شوند.

موردهای بالینی واقعی

این کتاب را با تاریخچه‌های بالینی حقیقی غنی کرده‌ایم تا یافته‌های علمی در مورد علل و درمان آسیب‌شناسی روانی را به نمایش گذاریم. ما دو نفر سالها است دو درمانگاه فعال داریم. بنابراین ۹۵ درصد از موردهای این کتاب را از پرونده‌های این دو درمانگاه بیرون کشیده‌ایم و این پرونده‌ها، چهارچوب یافته‌هایی هستند که توصیف خواهیم کرد. اکثر فصل‌ها، با شرح مورد شروع می‌شوند و در اکثر آنها، آخرین نظریه‌ها و تحقیقات در مورد این موردهای انسانی به بحث گذاشته می‌شوند.

شرح اختلالات

اختلالات اصلی را در یازده فصل و با تمرکز بر سه مقوله‌ی کلی توضیح خواهیم داد: توصیف بالینی، عوامل علی، و درمان و نتایج. در این کتاب به موردهایی‌ها و ملاک‌های ویراست پنجم راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی خیلی توجه خواهیم کرد و داده‌های آماری، مثل میزان شیوع و بروز، نسبت جنسی، سن شروع و سیر، یا الگوی معمول اختلال را لاحظ می‌کنیم. از آنجاکه یکی از ما (دیوید اچ بارلو) مشاور رسمی گروه ضربت ویراست پنجم راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی (DSM-5) بوده است، می‌توانیم دلیل تغییرات و خود تغییرات را توضیح دهیم. در این کتاب خواهیم گفت که ابعاد زیست‌شناسنخستی، روان‌شناسنخستی و اجتماعی چطور در تعامل با هم، باعث اختلالی خاص می‌شوند. سرانجام این که با قرار دادن درمان و نتایج، در بافت یک اختلال خاص، حسی واقعی از درمان بالینی را به خواننده منتقل می‌کنیم.

درمان

یکی از بهترین نوآوری‌های هفت ویراست قبلی این کتاب، راهبردمان در به بحث گذاشتن درمان هر اختلال در فصل مربوط به آن اختلال،

زیست‌شناسی و رفتار و عوامل روان‌شناسنخستی و اجتماعی بر زیست‌شناسی خبر می‌دهند، لحاظ می‌کنیم. مثال‌های ما نظر دانشجو را جلب می‌کنند؛ برای مثال، بحث سهم و نقش عوامل رژیکی در طلاق، تأثیر تجارب اجتماعی و رفتاری اولیه بر کارکرد و ساختار متعاقب مغز، اطلاعات جدید در مورد رابطه‌ی شبکه‌های اجتماعی با سرماخوردگی، و داده‌های جدید در مورد درمان روانی اجتماعی سرطان را توضیح خواهیم داد. به این نکته اشاره می‌کنیم که در بحث پدیده‌ی حافظه‌ی ضمنی و بینایی کوری که توأزی‌هایی در تجارب گسترشی دارند، علم روان‌شناسی، وجود ناھشیاری را ثابت می‌کند (هرچند این ناھشیاری، زیاد شبیه آن دیگ جوشان تعارضات مورد نظر فروید نیست). در این کتاب، شواهد جدیدی ارائه می‌دهیم که تأثیر درمان‌های روان‌شناسنخستی بر جریان انتقال‌دهنده‌ی عصبی و کارکرد مغز را تأیید می‌کنند. ما سهم پریار و بسیاری حوزه‌ی غالباً نادیده گرفته‌شده‌ی نظریه‌ی هیجان در آسیب‌شناسی روانی (برای مثال، تأثیر عصبانیت بر بیماری عروق قلبی) را تصدیق می‌کنیم. همچنین با پیوند زدن یافته‌های حاصل از مطالعات مربوط به هیجان به اکتشافات رفتاری، زیست‌شناسنخستی، شناسنخستی و اجتماعی، فرشینه‌ای یکپارچه از آسیب‌شناسی روانی می‌باشیم.

عوامل رشدی عمومی

هیچ نگاه جدیدی به آسیب‌شناسی روانی نمی‌تواند اهمیت عوامل رشدی در ظاهر و درمان آسیب روانی را نادیده بگیرد. در این کتاب، مطالعاتی را توضیح می‌دهیم که راه را برای نگاه رشدی به تأثیر محیط بر بروز ژن هموار می‌کنند. بر همین اساس، اگرچه فصل اختلالات عصبی رشدی (فصل چهاردهم) داریم ولی از نقش مهم رشد و تحول در کل کتاب غافل نمی‌شویم؛ برای مثال، اضطراب دوران کودکی و پیری را در فصل اختلالات اضطرابی، اختلالات مرتبط با ضربه و عامل استرس‌زا و اختلالات وسوس فکری-اجبار عملی و اختلالات مربوطه (فصل پنجم) توضیح خواهیم داد. این نظام سازماندهی که با ویراست پنجم راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی (DSM-5) سازواری زیادی دارد، به دانشجو کمک می‌کند هر اختلال را از دوران کودکی تا بزرگسالی و پیری بخواند. در قسمت‌های مجرایی در هر فصل، یافته‌های رشدی را ارائه می‌دهیم و در موقع مقتضی، توضیح خواهیم داد که عوامل رشدی چطور بر علیت و درمان تأثیر می‌گذارند.

رویکرد دانشمند - درمانگر

در این کتاب قدری هم شرح خواهیم داد که چرا رویکرد دانشمند-درمانگر به آسیب‌شناسی روانی، رویکردی عملی و آرمانی است.

صدها منبع ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۶ (و برخی منابع «زیر چاپ») برای اولین بار در این ویراست مورد استناد قرار گرفته‌اند و برخی از اطلاعات این منابع، انسان را متغیر می‌کند. در این ویراست برخی مطالب غیرضرری حذف شده‌اند، برخی عناوین جدید اضافه شده‌اند و همان‌طور که جداول مربوط به اختلالات در هر فصل نشان می‌دهد، ملک‌های ویراست پنجم راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی (DSM-5) در کل کتاب گنجانده شده است.

در اختلالات اضطرابی، اختلالات مرتبط با ضربه و عامل استرس‌زا، اختلالات وسوس و فکری-اجبار عملی و اختلالات مربوطه (فصل پنجم)، اختلالات خلقی و خودکشی (فصل هفتم)، اختلالات خوردن و خواب-بیداری (فصل هشتم)، اختلالات فیزیکی و روان‌شناسی سلامت (فصل نهم)، اختلالات مرتبط با مواد، اعتیادی و کنترل تکاهه‌ای (فصل یازدهم)، اختلالات طیف اسکیزوفرنی و دیگر اختلالات روانپریشی (فصل سیزدهم) و اختلالات عصبی‌رشدی (فصل چهاردهم) تجدید نظر سنگینی شده تا تحقیقات جدید را منعکس کنند، ولی همه‌ی فصل‌ها به شکل بامعنایی به روز و جدید شده‌اند.

در فصل اول، با عنوان رفتار نابهنجار در بافت تاریخی، اصطلاحات به روز شده‌اند تا عناوین جدید مندرج در ویراست پنجم راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی منعکس شود. توصیفات جدیدی هم از تحقیقات درباره مکانیسم‌های دفاعی ارائه و توصیفات مربوط به سیر تحول رویکرد روانپریشی و روانکاوی، دقیق‌تر، کامل‌تر و عمیق‌تر شده‌اند.

فصل دوم با عنوان رویکرد یکپارچه به آسیب‌شناسی روانی شامل بحث به روز شده‌ای در مورد تحولات در مطالعه‌ی ژن‌ها و رفتار، با تمرکز بر تعامل ژن-محیط، است؛ داده‌های جدید، مدل همبستگی ژن-محیط را نشان می‌دهند؛ اطلاعات به روز شده‌ای درباره‌ی حوزه‌ی به سرعت در حال تحول علم ژنتیک اضافه شده است؛ مطالعات جدیدی اضافه شده که تأثیر روانی اجتماعی بر ساختار و کارکرد مغز به طور اعم، و نظام‌های انتقال دهنده‌ی عصبی به طور اخص را نشان می‌دهند؛ مطالعات جدیدی که تأثیر عوامل روانی اجتماعی بر تحول ساختار و کارکرد مغز را نشان می‌دهند؛ قسمت‌های به روز شده، تجدیدنظر شده و جدیدشده در مورد علوم رفتاری و شناختی که مطالعات جدید درباره تأثیر روان‌شناسی مثبت‌نگر بر سلامت فیزیکی و طول عمر را نشان می‌دهند؛ مطالعات جدیدی که از تأثیر شدید هیجانات، به ویژه عصبانیت، بر سلامت قلبی عروقی حمایت می‌کنند؛ مطالعات جدیدی که تأثیر جنسیت بر ظهور و درمان آسیب‌شناسی روانی را نشان می‌دهند؛ مطالعات جدید مستحکمی که تأثیرات اجتماعی قوی بر سلامت و رفتار را تأیید می‌کنند؛ و مطالعات جدیدی که پدیده‌ی گیج‌کننده‌ی

بهای نوشتن یک فصل مجزا برای درمان بوده است؛ رویکردی که تحولات در روش‌های درمان روانی اجتماعی و داروشناسی اختلالات از آن حمایت می‌کند. در این ویراست هم این یکپارچگی را رعایت کرده و بهبود بخشیده‌ایم و روش‌های درمانی را در اصطلاحات کلیدی و فرهنگ توصیفی آورده‌ایم.

مسائل حقوقی و اخلاقی

در فصل آخر هم رویکردها و مضامین مورد بحث در کل کتاب را یکپارچه می‌کنیم. مورد پژوهی‌هایی را می‌آوریم که در آنها شخص به‌طور مستقیم درگیر مسائل حقوقی و اخلاقی و خدمات سلامت روان شده است. همچنین برای دیدگاه‌های فعلی، بافتی تاریخی فراهم می‌آوریم تا دانشجویان، تأثیر عوامل اجتماعی و فرهنگی بر مسائل حقوقی و اخلاقی را بهم‌مند.

گوناگونی

فرهنگ و جنسیت، دو جزء جدایی‌ناپذیر مطالعه‌ی آسیب‌شناسی روانی هستند. در این کتاب طرز فکر جاری در مورد جنبه‌های مختص به فرهنگ، و جنبه‌های جهانی اختلالات، و تأثیرات شدید و گاهی اوقات گیج‌کننده نقش‌های جنسیتی را توضیح خواهیم داد. برای مثال، اطلاعات جاری در مورد موضوعاتی مثل بی‌تعادلی جنسیتی در افسردگی، تفاوت در ابراز اختلالات و حشمت‌دگی در فرهنگ‌های مختلف آسیایی، تفاوت‌های قومی در اختلالات خوردن، درمان اسکیزوفرنی در فرهنگ‌های مختلف، و تفاوت‌های تشخیصی در زمینه‌ی اختلال کمی توجه / بیش‌فعالی (ADHD) در پسرها و دخترها را به بحث می‌گذاریم. بدیهی است همین‌طور که روی این موضوعات تحقیقات استاندارد صورت می‌گیرد، عمق و دقیق رشته‌ی ما نیز افزوده می‌شود. برای مثال، چرا برخی دیگر اختلالات، زنان را به شدت تحت تأثیر قرار می‌دهند و برخی دیگر مردان را؟ و چرا این توزیع گاهی اوقات از فرهنگی به فرهنگی دیگر تغییر می‌کند؟ در جواب این سوالات، علم را چراغ راه خود قرار می‌دهیم که تأکید می‌کند جنسیت و فرهنگ، تنها یکی از ابعاد آسیب‌شناسی روانی هستند.

تازه‌های این ویراست

به روز شدن کامل

سرعت رشته‌ی مهیج آسیب‌شناسی روانی زیاد است و مفتخریم ادعا کنیم که کتاب ما، جدیدترین تحولات این رشته را منعکس می‌کند. بنابراین، باز دیگر تکرار می‌کنیم که تمامی فصول این کتاب بازنگری شده تا آخرین تحقیقات را در مورد اختلالات روانی منعکس کند.

بالاخره جنون موکنی (یا اختلال موکنی) و پوستکنی (اختلال پوستکنی) را هم شامل می‌شود. برخی از تجدیدنظرهای فصل پنجم عبارتند از:

- اطلاعات به روز شده درباره‌ی علم عصب‌نگر (neuroscience) و مبانی ژنتیکی ترس و اضطراب؛
- اطلاعات به روز شده درباره‌ی رابطه‌ی اضطراب و اختلالات مربوطه، با خودکشی؛
- اطلاعات به روز شده درباره‌ی تأثیر شخصیت و فرهنگ بر بروز اضطراب؛
- بحث به روز شده‌ی اختلال اضطراب تعمیم‌یافته به خصوص درباره‌ی رویکردهای جدیدتر درمانی؛
- اطلاعات به روز شده در مورد توصیف، سبب‌شناسی و درمان هراس خاص و اختلال اضطراب اجتماعی و اختلال استرس پس از ضربه.

گروه‌بندی اختلالات فصل ششم که اکنون عنوان اختلالات نشانه‌ی بدنی و اختلالات مربوطه و اختلالات گسترشی به آن داده‌اند، در مورد اختلال نشانه‌ی بدنی، اختلال اضطراب بیماری (که قبل‌اً به آن خودبیمارانگاری گفته می‌شد) و عوامل روانشناختی مؤثر بر بیماری پزشکی، یک تغییر فراگیر و مهم را منعکس می‌کند. این فصل، فرق این اختلالات همپوشان را هم مورد بحث قرار می‌دهد و خلاصه‌ای از علل و رویکردهای درمانی این مشکلات ارائه می‌دهد. در ضمن، فصل ششم هم اکنون بحث به روزی درباره‌ی خاطره‌ی غلط مرتبط با ضربه در مبتلایان به اختلال هویت‌گسترشی دارد.

فصل هفتم با عنوان اختلالات خلقی و خودکشی، بحث به روزی در زمینه‌ی آسیب‌شناسی روانی و درمان اختلالات خلقی ویراست پنجم راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی، از جمله این موارد دارد: اختلال افسردگی مستمر، اختلال عاطفی فصلی، اختلال بدنتنیمی خلقی مُخل، اختلال دوقطبی و خودکشی. این فصل به بحث در خصوص داده‌های جدید درباره‌ی عوامل خطر ژنتیکی و محیطی و عوامل محافظ، مثلاً خوبشینی، می‌پردازد. همچنین در رابطه با درمان‌های داروشناختی و روانشناختی به روز شده است.

فصل هشتم با عنوان اختلالات خوردن و خواب-بیداری، به طور کامل بازنویسی و به روز شده و حاوی اطلاعات جدیدی در مورد میزان مرگ و میر و خودکشی در کم خوری عصی است؛ همچنین حاوی اطلاعات همه‌گیری‌شناسی جدید راجع به شیوع

«جابجایی» را که به شیوع بیشتر اسکیزوفرنی در میان ساکنان نواحی شهری منتهی می‌شود، تصدیق می‌کنند.

در فصل سوم با عنوان سنجهش بالینی و تشخیص، همسو با ویراست پنجم راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی (DSM-5) و تغییرات این حوزه، بجای اصطلاح «عقب‌ماندگی ذهنی» از اصطلاح «ناتوانایی عقلی» استفاده کرده‌ایم (این بحث جدید را هم داریم که چطور اطلاعات دریافتی از شخصیت‌سنجدنده‌ی مینسوتای-۲، به رغم آگاهی بخش بودن، الزاماً به تغییر نحوه‌ی درمان مراجعان و بهبود نتایج درمان منجر نمی‌شود) (Lima¹ و DiGruen, ۲۰۰۵)؛ در این فصل همچنین سازمان و ساختار ویراست پنجم راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی (DSM-5) و تفاوت‌های اصلی آن با ویراست چهارم این راهنمای (DSM-IV) را توصیف می‌کنیم؛ روش‌های هماهنگ کردن تهییه ویراست پنجم راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی (DSM-5) با ویراست یازدهم طبقه‌بندی بین‌المللی بیماری‌ها (ICD-11) را نیز توضیح می‌دهیم؛ و بالاخره مسیرهای تحقیقاتی احتمالی برای تهییه ویراست ششم راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی (DSM-6) را بیان می‌کنیم.

در فصل چهارم، یعنی فصل روش‌های تحقیق، مثال جدیدی می‌خوانید که دانشمندان رفتاری چطور فرضیه‌های تحقیقاتی را تدوین می‌کنند، و بحث عبرت‌انگیز جدیدی را در خصوص قتل عام دانشگاه ویرجینیا تک در قسمت روش موردنپژوهی و مثال جدیدی در مورد طرح‌های طولی خواهید خواند که نشان می‌دهد [تبنیه از طریق] زدن به پشت کودک، چطور مشکلات رفتاری بعدی کودکان را پیش‌بینی می‌کند (گرشووف، لنسفورد، سکستون، دیویس-کین و سامروف², ۲۰۱۲).

ما فصل پنجم را که حالا «اختلالات اضطرابی، اختلالات مرتبط با ضربه و عامل استرس‌زا، اختلالات سوساس فکری و اجبار عملی و اختلالات مربوطه» نام دارد، بر اساس سه گروه اصلی اختلالات، دوباره سازماندهی کرده‌ایم که عبارتند از: اختلالات اضطرابی، اختلالات مرتبط با ضربه و عامل استرس‌زا، و اختلالات سوساس فکری-اجبار عملی و اختلالات مربوطه. دو اختلال جدید در ویراست پنجم راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی (DSM-5) (با عنوان اختلال اضطراب جدایی و خموشی انتخابی) هم در این فصل معرفی می‌شوند، و بخش اختلالات مرتبط با ضربه و عامل استرس‌زا، فقط شامل اختلال استرس پس از ضربه و اختلال استرس حاد نمی‌شود، بلکه اختلال سازگاری و اختلالات دلستگی را هم در بر می‌گیرد. این گروه جدید آخر، یعنی اختلالات سوساس فکری-اجبار عملی و اختلالات مربوطه، نه تنها اختلال و سوساس فکری-اجبار عملی، بلکه اختلال بدشکلی بدن، اختلال احتکار و

1. Lima

2. Gershoff, Lansford, Sexton, Davis-Kean and Sameroff

ابراز شده را نشان می‌دهد. اینها جدای از تجدیدنظرهای مهم دیگری است که در این فصل صورت گرفته است – از جمله ارائه‌های جدید دربارهٔ اختلالات تغییرات رشدی رفتار جنسی از زمان اولین مقاربت تا شیوه و دفعات رفتار جنسی در پیری؛ گزارش‌های جدیدی که تقاوتش نگرش‌ها و انجام فعالیت جنسی را در میان فرهنگ‌ها، حتی در امریکای شمالی، مقایسه می‌کنند؛ اطلاعات به روز شده دربارهٔ سیر تحول و شکل‌گیری گرایش جنسی؛ و توصیف کاملاً به روز شده‌ی ملال جنسی با تأکید بر مفهوم‌بندی‌های در حال ظهور پیوستاری راجع به بروز جنسیت.

فصل دهم همچنین شامل اطلاعات به روز شده دربارهٔ عوامل سهیم در ملال جنسیتی و آخرين توصیه‌ها در زمینه‌ی گزینه‌های درمانی، گزینه‌های درمانی پیشنهادی (یا عدم درمان) در مورد ناهمرنگی جنسیتی در کودکان، توصیف کامل اختلالات رشد جنسی (که به آن دوجنسی بودن می‌گفتد) و توصیف کاملاً تغییریافته‌ی اختلالات پارافیلیایی است تا نظام طبقه‌بندی به روز شده را با بحث در مورد تغییر جنس‌جال برانگیز نام این اختلالات از پارافیلیا به اختلالات پارافیلیایی منعکس کند.

فصل سراسر تجدیدنظر شده یازدهم با عنوان اختلالات مرتبط با مواد، اعتیادی و اختلالات کنترل تکانه، بحث جدیدی را پیش می‌کشد که روند ترکیب نوشیدنی‌های انرژی‌زای کافئینی با الكل می‌تواند احتمال سوء‌صرف الكل را بالا ببرد؛ همچنین تحقیقات جدیدی دربارهٔ ۳، ۴، – متیلن دیوکسی متامفتامین (MDMA) (یا همان «اکستیسی») ارائه می‌شود که به مشکلات ماندگار حافظه منجر می‌شود (واگنر، بکر، کاستر، گوزولیس – میفرانک و دومان^۱، ۲۰۱۳)؛ و تحقیقات دربارهٔ عواملی که مصرف زودهنگام الكل را پیش‌بینی می‌کنند از جمله شروع مشروبخوری توسط بهترین دوستان شخص، قرار داشتن خانواده در معرض خطر و استرسی به الكل و وجود مشکلات رفتاری در کودکان (کوپرمن^۲ و دیگران، ۲۰۱۳).

فصل دوازدهم با عنوان اختلالات شخصیت، قسمت کاملاً جدیدی دربارهٔ تقاوتش‌های جنسیتی دارد که تحلیل‌های جدیدتر و پیچیده‌تری از داده‌های مربوط به شیوه می‌دهد. قسمت جدیدی هم دربارهٔ ارتکاب جرم و اختلال شخصیت ضداجتماعی دارد که مورد تجدید نظر قرار گرفته تا تغییرات ویراست پنجم راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی (DSM-5) را بهتر منعکس کند.

فصل سیزدهم با عنوان اختلالات طیف اسکیزوفرنی و دیگر اختلالات روانپریشی، بحث جدیدی دربارهٔ اختلال طیف

اختلالات خوردن در نوجوانان و اطلاعات جدید در مورد افزایش جهانی اختلالات خوردن و چاقی است؛ اطلاعات به روز دربارهٔ همزمانی اختلالات دیگر در بین مردان، تفاوت‌های نژادی و قومی دربارهٔ تصور ایده‌آل بودن بدن لاغر که با اختلالات خوردن متداعی است، سهم چشمگیر بد تنظیمی هیجانی در سبب‌شناسی و حفظ کم‌خوری عصبی، نقش گروه‌های دوستان در سبب‌شناسی و خانوادگی در سبب‌شناسی اختلالات خوردن، عوامل زیست‌شناختی و ژنتیکی دخیل در علل اختلالات خوردن، شامل نقش هورمون‌های تخدمان، درمان میان‌نشخصی کاربرد پذیر برای همه‌ی اختلالات خوردن، نتایج کارآزمایی چندملیتی مقایسه‌ی درمان شناختی- رفتاری با روانکاوی در درمان پرخوری عصبی، تأثیرات ترکیب پروزاک با درمان شناختی رفتاری، در درمان اختلالات خوردن، تفاوت‌های نژادی و قومی در کسانی که اختلال هلف‌هلف خوری دارند و دنبال درمان می‌گردند، و پدیده‌ی سندروم شب‌خوری و نقش آن در ایجاد چاقی و تحولات سیاست جدید سلامت عمومی در خصوص همه‌گیری چاقی.

پوشش اختلالات خواب – بیداری در فصل هشتم نیز با اطلاعات جدید دربارهٔ خواب زنان همراه شده است – از جمله اطلاعات جدید دربارهٔ عوامل خطر و محافظ، بخش به روز شده‌ی حمله‌ی خواب که تحقیقات جدید دربارهٔ علل این اختلال را توضیح می‌دهد و تحقیقات جدید درباره‌ی ماهیت و درمان کابوس‌ها. در فصل نهم با عنوان اختلالات فیزیکی و روان‌شناسی سلامت، داده‌ها در مورد علل اصلی مرگ در ایالات متحده‌ی امریکا به روز شده‌اند؛ مروری داریم بر عمیق‌تر شدن دانش‌مان دربارهٔ تأثیر عوامل روانی اجتماعی بر ساختارها و کارکرد مغز؛ داده‌های جدید درباره‌ی حمایت از اثربخشی مدیریت استرس در مرضی قلبی و عروقی؛ مرور به روز شده‌ی تحولات و پیشرفت‌ها در زمینه‌ی علل و درمان درد مزمن؛ اطلاعات به روز شده دربارهٔ حذف برخی ویروس‌ها (XMRV و PMLV) به عنوان علت احتمالی سندروم خستگی مزمن؛ و مرور به روز شده‌ی روش‌های روان‌شناختی و رفتاری پیشگیری از مصدومیت‌ها.

در فصل دهم با عنوان ناکارایی‌های جنسی، اختلالات پارافیلیایی و ملال جنسیتی، سازماندهی ناکارایی‌های جنسی، اختلالات پارافیلیایی و ملال جنسیتی تغییر کرده تا این حقیقت منعکس شود که اختلالات پارافیلیایی و ملال جنسیتی، مجزا در ویراست پنجم راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی (DSM-5) دو فصل هستند و البته اختلال ملال جنسیتی، یک اختلال جنسی نیست، بلکه اختلالی است که ناهمخوانی بین جنس مادرزادی و جنسیت

1. Wagner, Becker, Koester, Gouzoulis-Mayfrank and Daumann

2. Kuperman

درمان سرپایی است تا از بستری شدن افراد در بیمارستان‌های سلامت روان اجتناب شود (نانلی، نانلی، گوشه، دنتینگ و مکفالند^۱؛ ۲۰۱۳)؛ بحث جدیدی هم درباره‌ی یک فراتحلیل مهم می‌شود که نشان می‌دهد ابزارهای خطرسنجی کنونی، بهترین ابزارها برای شناسایی کسانی هستند که چندان در معرض خطر خشونت‌ورزی نیستند ولی در کشف کسانی که در آینده خشن خواهند شد، تاحدودی موفق‌اند (فازل، سینگ، دال و گران^۲؛ ۲۰۱۲)؛ قسمت به‌روزشده‌ای هم در مورد احکام حقوقی درباره‌ی دارودارمانی اجباری در این فصل وجود دارد.

ویژگی‌های اضافی

علاوه بر تغییرات پیش‌گفته، این کتاب ویژگی‌های ممتاز زیر را هم دارد:

- نتایج یادگیری دانشجو در شروع هر فصل، برای سنجش دقیق و برنامه‌ریزی سوالات در طول فصل، به مدرس کمک می‌کند. این نتایج بر اساس اهداف انجمن روان‌شناسی امریکا برنامه‌ریزی شده و با امکانات متعلق به مدرسان و برنامه‌ی آزمون‌گیری تلقیق شده‌اند.
- در هر فصل، قسمت جدیدی با عنوان اختلاف نظرهای راهنمای تشخیصی و آماری وجود دارد که برخی از تصمیمات بحث‌برانگیز و حساس در جریان تهیه‌ی ویراست پنجم راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی (DSM-5) را توضیح می‌دهند. نمونه‌های آن هم عبارتند از: خلق اختلالات جدید و گاهی اوقات جنجالی که برای اولین بار در این راهنمایی ارائه شده‌اند؛ مثل اختلال ملالی پیش از (DSM-5) مطرح شده‌اند؛ قاعده‌گی، اختلال هلف‌هلف‌خوری و اختلال به‌هم‌ریختگی خُلقی مُخل. نمونه‌ی دیگر، حذف ملاک‌های مختص به «سوگ» در تشخیص اختلال افسردگی مژوزر [یا شدید] است، طوری که می‌توانیم در مورد شخص، تشخیص افسردگی مژوزر بدھیم، حتی اگر ماشه‌چکان، مرگ یک عزیز باشد. سرانجام آن که تغییر نام «پارافیلیا» به «اختلالات پارافیلیایی» تلویحاً به این معنا است که برانگیختگی‌های جنسی پارافیلیایی، فی‌نفسه اختلال نیستند مگر آن که خلل یا صدمه‌ای به دیگران وارد کنند.

1. Alba, Ferrara, Fernyhough, Weis, Mitchell and Hausmann

2. Thapar, Cooper, Jefferies and Stergiakouli

3. Elia

4. Lesch

5. Rauch

6. Nunley, Nunley, Gutleh, Dentingeh and McFahland

7. Fazel, Singh, Doll and Grann

اسکیزوفرنی و حذف تیپ‌های فرعی اسکیزوفرنی از ویراست پنجم راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی (DSM-5) دارد؛ تحقیقات جدیدی هم درباره‌ی درک واج‌شناسی زبرزنجری هیجانی و نقش آن در توهمنات شنیداری دارد (آلبا- فرارا، فرینهو، وايس، میچل و هاوسمن^۱؛ ۲۰۱۲)؛ در این فصل بحث در مورد یک اختلال روانپریشی پیشنهادی جدید در ویراست پنجم راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی (DSM-5) هم که برای مطالعه‌ی بیشتر مطرح شده- با عنوان سندروم روانپریشی ضعیف‌شده- وجود دارد؛ و بحث جدیدی در مورد استفاده از تحریک مغناطیسی میان‌جمجمه‌ای.

در فصل چهاردهم، بجای «اختلالات رشدی نافذ»، «اختلالات عصبی رشدی» توضیح داده می‌شود که با تغییرات اصلی ویراست پنجم راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی (DSM-5) سازوار است. علاوه بر این، فصل چهاردهم هم‌اکنون تحقیق جدیدی را در خود جای داده است که نشان می‌دهد تعامل ژن- محیط می‌تواند در کودکان مبتلا به اختلال کمی توجه / بیش‌فعالی، مشکلات رفتاری ایجاد کند (تاپر، کوپر، جفریز و استرگیاکولی^۲؛ ۲۰۱۲؛ تاپر و دیگران، ۲۰۰۵)؛ تحقیق جدیدی درباره‌ی اختلال کمی توجه- بیش‌فعالی (و دیگر اختلالات) هم وجود دارد که نشان می‌دهد در بسیاری از موردها، جهش‌هایی اتفاق می‌افتد که یا باعث ایجاد یک رونوشت اضافی از ژن روی کروموزوم می‌شوند یا موجب حذف ژن‌ها (که به آن واریانت‌های تعدد رونوشت می‌گویند) (الیا^۳ و دیگران، ۲۰۰۹؛ لسخ^۴ و دیگران، ۲۰۱۰)؛ یافته‌های تحقیقاتی جدیدی که نشان می‌دهند در کودکان مبتلا به ناتوانایی عقلی که قبلًا علتی برای آن پیدا نمی‌شد، انواعی از جهش‌های ژنتیکی از جمله اختلالات جدید (جهش‌های ژنتیکی اسپرم یا تحملک یا جهش‌های ژنتیکی پس از لقاح) رخ می‌دهد (راوخ^۵ و دیگران، ۲۰۱۲).

فصل پانزدهم که هم‌اکنون فصل اختلالات عصبی شناختی است، تحقیقاتی را توضیح می‌دهد که فعالیت مغزی (fMRI) افراد را در دوره‌های فعال دلیریوم و بعد از آن می‌سنجند؛ داده‌های حاصل از مطالعه‌ی پیری اینشتین در خصوص شیوع اختلال جدیدی در ویراست پنجم راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی (DSM-5) با عنوان اختلال عصبی شناختی خفیف (کتر و دیگران، ۲۰۱۲) را در این فصل می‌خوانید؛ و بحثی جدید درباره‌ی اختلالات عصبی شناختی جدید (مثل اختلال عصبی شناختی معلول اجسام لوى یا بیماری پریون).

و فصل شانزدهم با عنوان خدمات سلامت روانی: مسائل حقوقی و اخلاقی، بحث کوتاه‌اما جدیدی درباره‌ی روند اخیر برای تأمین درمان فوری و ضروری افراد به دستور دادگاه جهت کمک به

می‌رسد پیشگیری از اختلالات روانی می‌تواند مهم‌ترین کار ما باشد. اگرچه از قدیم پیشگیری، هدف بسیاری بوده ولی اکنون در قله‌ی عصر جدید تحقیقات پیشگیری بسیار می‌بریم. دانشمندان در سراسر جهان مشغول ابداع روش‌ها و فنونی هستند که سرانجام کمک خواهند کرد اثر ناراحتی هیجانی طاقت‌فرسای اختلالات موجود در این کتاب را رفع کنیم. بنابراین، اقدامات پیشگیرانه‌ی پیشناز - مثل پیشگیری از اختلال خوردن، خودکشی و مشکلات بهداشتی از جمله اچ آی وی و مصدومیت‌ها - را در فصل‌های مناسب با این بحث مورد تأکید قرار می‌دهیم تا این پیشرفت‌های مهم را ارج بنهیم و این رشته را به ادامه دادن این کار مهم و دار کنیم.

ویژگی‌های حفظ شده

خلاصه‌های دیداری

در پایان هر فصل، یک مرور دیداری دو صفحه‌ای رنگی خواهیم داشت که علل، سیر تحول، نشانه‌ها و درمان اختلالات را به طور فشرده‌نام می‌برد. در این نمودارها، بالا‌فاصله به رویکرد یکپارچه‌ی ما که تعامل عوامل زیست شناختی، روان‌شناختی و اجتماعی در سبب‌شناسی و درمان اختلالات را نشان می‌دهد، پسی می‌برید. دانشجویان از این خلاصه‌ها به عنوان ابزار کمک‌درسی استفاده می‌کنند.

تعلیم

هر فصل حاوی قسمت‌هایی با عنوان بازبینی مفاهیم است که کمک می‌کند دانشجو در فواصل منظم، میزان درک و فهم خود از بحث را وارسی کند. جواب‌ها در انتهای هر فصل، همراه با خلاصه‌ای مفصل‌تر آمده است. اصطلاحات کلیدی هم به ترتیبی که در کتاب آمده‌اند، فهرست شده‌اند و به این ترتیب، رئوس مطالب قابل مطالعه را در اختیار دانشجو می‌گذارند.

MindTap برای کتاب آسیب‌شناسی روانی بارلو، دیورند و هافمن

MindTap یک تجربه‌ی تدریسی شخصی به همراه تکالیف مرتبط است که دانشجو را به سوی تحلیل، کاربرد و بهبود تفکر هدایت می‌کند و اجازه می‌دهد مهارت‌ها و بروندادها را به راحتی انسازه بگیرد.

- هدایت دانشجویان: مسیر یادگیری بی‌همتای خواندنی‌های مرتبط، رسانه‌ها، و فعالیت‌هایی که طبقه‌بندی یادگیری دانشجویان را از دانش بنیادی و درک مطلب بنیادی به سوی تحلیل و کاربرد ارتقا می‌دهد.

ویراست چهارم، بازنگری متن ویراست چهارم و ویراست پنجم راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی

درباره‌ی ملاحظات سیاسی و علمی در تهیه‌ی ویراست پنجم راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی (DSM-5) خیلی حرف زده شده است و ما نیز طبیعتاً نظر خود را داریم. (دیوید اچ بارلو تجربه‌ی جالب حضور در گروه ضربت ویراست چهارم این راهنما و [عضویت به عنوان] مشاور گروه ضربت ویراست پنجم را داشته است). روان‌شناسان غالباً نگران «مسایل قلمرویی» در آن چیزی هستند که خوب یا بد، استاندارد طبقه‌بندی در رشتۀ‌ی ما است و برای نگرانی خود هم دلایل خوبی دارند: در ویراست‌های قبلی راهنمای تشخیصی و آماری، یافته‌های علمی گاهی اوقات جای خود را به نظرات شخصی می‌دادند. اما در ویراست چهارم (DSM-IV)، و ویراست پنجم (DSM-5)، در حالی که در گروه ضربت، مباحثات بی‌پایانی رخ داده، اکثر سوگیری‌های حرفه‌کنار گذاشته شد. این فرایند باعث شد اطلاعات جدید کافی برای یک سال مجله‌های آسیب‌شناسی روانی تأمین شود تا مورهای یکپارچه‌نگر کنند، پایگاه‌های اطلاعاتی موجود را دوباره تحلیل کنند و داده‌های جدیدی از کارآزمایی‌های بالینی بدست آورند. از دیدگاه تحقیقاتی، این فرایند هم مهیج بود و هم طاقت‌فرسا. این کتاب، اختلاف‌نظرهایی است که این اصطلاحات و نام‌گذاری‌ها و بهروزرسانی‌های اخیر را ممکن کرده‌اند. برای مثال، ما علاوه بر اختلاف‌نظرهای پیش‌گفته، داده‌ها و بحث اختلال ملالی پیش از قاعده‌گی را که در ویراست پنجم راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی (DSM-5) مطرح شده و اختلال افسردگی اضطراب مرکب را که حائز ملاک‌های نهایی نشد، خلاصه و بهروز می‌کنیم. بنابراین، دانشجویان با فرایند تشخصی‌سازی و ترکیب داده‌ها و استنباط‌ها که جزیی از آن است، آشنا می‌شوند.

همچنین بحث داغ همیشگی درباره‌ی رویکرد مقوله‌ای و ابعادی به طبقه‌بندی را مطرح می‌کنیم. در این کتاب، برخی از مصالحه‌های گروه ضربت برای تطابق داده‌ها را توضیح خواهیم داد؛ برای مثال این که چرا در ویراست پنجم راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی از رویکرد ابعادی به اختلالات شخصیت استفاده نشد و چرا این پیشنهاد در دقیقه‌ی آخر رد شد و در قسمت ۳، ذیل عنوان «اختلالاتی که باید بیشتر مطالعه شوند» قرار گرفت، هرچند تقریباً همه موافق بودند که این اختلالات را باید ابعادی دید نه مقوله‌ای.

پیشگیری

وقتی آینده‌ی رشتۀ‌ی آسیب‌شناسی روانی را در نظر می‌گیریم، به نظر

Acknowledgments

Finally, this book in all of its editions would not have begun and certainly would not have been finished without the inspiration and coordination of our senior editors at Cengage, Tim Matray, and Carly McJunkin, who always keep their eyes on the ball. A special note of thanks to senior content developer Tangelle Williams- Grayer and her eye for detail and organization. The book is much better for your efforts. We hope to work with you on many subsequent editions. We appreciate the expertise of marketing managers James Findlay and Jennifer Levanduski. Kimiya Flojjat and Katie Chen were hardworking, enthusiastic, and organized from beginning to end.

In the production process, many individuals worked as hard as we did to complete this project. In Boston, Hannah Boettcher, Clair Cassiello-Robbins and Amantia Ametaj assisted enormously in integrating a vast amount of new information into each chapter. Their ability to find missing references and track down information was remarkable, and Hannah and Jade Wu also took the lead in putting together a remarkably useful supplement detailing all of the changes in diagnostic criteria from DSM-IV to DSM-5 in an easy-to-read, side-by-side format. It is an understatement to say we couldn't have done it without you. In St. Petersburg, Ashley Smith's, professionalism and attention to detail helped smooth this process immensely. At Cengage, Vernon Boes guided the design down to the last detail. Michelle Clark and Ruth Sakata-Corley coordinated all of the production details with grace under pressure. We thank Priya Subbrayal for her commitment to finding the best photos possible.

Numerous colleagues and students provided superb feedback on the previous editions, and to them we express our deepest gratitude. Although not all comments were favorable, all were important. Readers who take the time to communicate their thoughts offer the greatest reward to writers and scholars.

Finally, you share with us the task of communicating knowledge and discoveries in the exciting field of psychopathology, a challenge that none of us takes lightly. In the spirit of collegiality, we would greatly appreciate your comments on the content and style of this book and recommendations for improving it further.

- تدریس شخصی: با مسیر یادگیری که از اهداف کلیدی دانشجو ساخته شده است، جزیی از شما می‌شود. آنچه دانشجویان می‌بینند و زمان دیدن آن را کنترل می‌کنید. از آن به عنوان مشابه یا دقیقاً همتای تدریس‌تان استفاده می‌کنید – یعنی محتوا و منظور تان را پنهان، بازآرایی، اضافه و خلق می‌کنید.
- با تحلیل‌ها و گزارش‌هایی که تصویری از پیشرفت کلاس، زمان در جریان دوره درسی، درگیری، و نرخ‌های تکمیل ارائه می‌دهند، مدرسان را مقتدر و دانشجویان را با انگیزه می‌کنند.
- MindTap برای کتاب آسیب‌شناسی روانی بارلو، دیورند و هافمن علاوه بر مزایای این Platform، شامل این موارد هم می‌شود:
- نیمرخ‌هایی در زمینه‌ی آسیب‌شناسی روانی که محصولی جدید و مهیج است و مصرف‌کننده را از طریق نشانه‌ها، علل و درمان افراد مبتلا به اختلالات روانی هدایت می‌کند.
- ویدیوها، سنجش و فعالیت‌های Continuum Video Project Concept Clip Videos که به طور تصویری، اختلالات خاص و آسیب‌شناسی روانی را به شکلی درگیرکننده و تکان‌دهنده شرح و بسط می‌دهند.
- موربدپژوهی‌ها به دانشجویان کمک می‌کنند اختلالات روانی را انسانی کنند و محتوا را به دنیای واقعی ربط دهند.
- Aplia quizzes به فهم دانشجو کمک می‌کنند.
- Master Training به یاری Cerego برای طرح‌های یادگیری شخصی دانشجویان کمک می‌کنند موضوعات و بحث‌های کلیدی را بفهمند و حفظ کنند.

ابزارهای کمکی برای تدریس و یادگیری

دانشجویان در نیمرخ‌های آسیب‌شناسی روانی، برای فهم بهتر سبب‌شناسی، نشانه‌ها و درمان، زندگی مبتلایان به اختلالات روانی را کندوکاو می‌کنند. هریک از این ده بخش بر یک نوع اختلال متمرکزند. دانشجویان با شش نفر – که شخصیت‌های تاریخی و فرهنگی مشهور هستند – آشنا می‌شوند و سپس آن فرد را با اختلالی جور می‌کنند که نشانه‌ها و علل را بهتر از همه توضیح می‌دهد. تجربه‌های شخصی واقعی در جمعیت بزرگ نیز به تصویر کشیده می‌شود و با پانویس‌های ویدیویی، او را در حال بحث راجع به تجربه‌ی آسیب‌شناسی روانی نشان می‌دهند. دیگر ابزارهای کمکی برای تدریس این کتاب هم موارد زیر هستند: Instructor Resource Center، Continuum Video Project، Titles of Interest ، Instructor's Manual ، Cogneto و .

مرورکنندگان

Robin Campbell, *Brevard Community College*
Shelley Carson, *Harvard University*
Richard Cavasina, *California University of Pennsylvania*
Antonio Cepeda-Benito, *Texas A&M University*
Kristin Christodulu, *State University of New York-Albany*
Bryan Cochran, *University of Montana*
Julie Cohen, *University of Arizona*
Dean Cruess, *University of Connecticut*
Sarah D'Elia, *George Mason University*
Robert Doan, *University of Central Oklahoma*
Juris Draguns, *Pennsylvania State University*
Melanie Duckworth, *University of Nevada-Reno*
Mitchell Earleywine, *State University of New York-Albany*
Chris Eckhardt, *Purdue University*
Elizabeth Epstein, *Rutgers University*
Donald Evans, *University of Otago*
Ronald G. Evans, *Washburn University*
Janice Farley, *Brooklyn College, CUNY*
Anthony Fazio, *University of Wisconsin-Milwaukee*
Diane Finley, *Prince Georges Community College*
Allen Frances, *Duke University*
Louis Franzini, *San Diego State University*
Maximillian Fuhrmann, *California State University-Northridge*
Aubyn Fulton, *Pacific Union College*
Noni Gaylord-Harden, *Loyola University-Chicago*
Trevor Gilbert, *Athabasca University*
David Gleaves, *University of Canterbury*
Frank Goodkin, *Castleton State College*
Irving Gottesman, *University of Minnesota*
Laurence Grimm, *University of Illinois-Chicago*
Mark Grudberg, *Purdue University*
Marjorie Hardy, *Eckerd College*
Keith Harris, *Canyon College*
Christian Hart, *Texas Women's University*
William Hathaway, *Regent University*
Brian Hayden, *Brown University*
Stephen Hinshaw, *University of California, Berkeley*
Alexandra Hye-Young Park, *Humboldt State University*
William Iacono, *University of Minnesota*
Heidi Inderbitzen-Nolan, *University of Nebraska-Lincoln*
Thomas Jackson, *University of Arkansas*
Kristine Jacquin, *Mississippi State University*
James Jordan, *Lorain County Community College*
Boaz Kahana, *Cleveland State University*
Arthur Kaye, *Virginia Commonwealth University*
Christopher Kearney, *University of Nevada - Las Vegas*

نگارش این کتاب، کاری بس مهیج و طاقتفرسا بود و ممکن نمی شد اگر از کمکهای ارزشمند همکارانی برخوردار نبودیم که فصلهای این کتاب را یک یا چند بار خواندن، اطهارنظرهای انتقادی فوق العادهای کردند، اشکالات آن را رفع کردند، اطلاعات مرتبط با این فصول را گوشزد کردند و گاه با بینش‌های خود، ما را در جهت رسیدن به مدل موفقیت‌آمیز یکپارچه در مورد هر اختلال یاری رساندند. در اینجا لازم می‌دانیم از افراد زیر به عنوان مرورکنندگان ویراست هشتم این کتاب، تشکر و قدردانی کنیم:

Kanika Bell, *Clark Atlanta University*
Jamie S Bodenlos, *Hobart and William Smith Colleges*
Lawrence Burns, *Grand Valley State University*
Don Evans, *Simpson College Susan Frankel, Lamar Community College*
Tammy Hanna, *Albertus Magnus College*
Sarah Heavin, *University of Puget Sound*
Stephen T. Higgins, *University of Vermont*
Fiyaz Karim, *University of Minnesota*
Maureen C. Kenny, *Florida International University*
Lissa Lim, *California State University-San Marcos*
Barbara S. McCrady, *University of New Mexico*
Winfried Rief, *University of Marburg-Germany*
Robert Rotunda, *University of West Florida*
Kyle Stephenson, *Willamette University*
Lynda Szymanski, *St. Catherine University*

همچنین از مرورکنندگان ویراستهای قبلی این کتاب نیز تشکر و قدردانی می‌کنیم:

Amanda Sesko, *University of Alaska-Southeast*
Dale Alden, *Lipscomb University*
Kerm Almos, *Capital University*
Frank Andrasik, *University of Memphis*
Robin Apple, *Stanford University Medical Center*
Barbara Beaver, *University of Wisconsin*
James Becker, *University of Pittsburgh*
Evelyn Behar, *University of Illinois-Chicago*
Dorothy Bianco, *Rhode Island College*
Sarah Bisconer, *College of William & Mary*
Susan Blumenson, *City University of New York, John Jay College of Criminal Justice*
Robert Bornstein, *Adelphi University*
James Calhoun, *University of Georgia*
Montie Campbell, *Oklahoma Baptist University*

- Ernest Keen, *Bucknell University*
Elizabeth Klonoff, *San Diego State University*
Ann Kring, *University of California-Berkeley*
Marvin Kumler, *Bowling Green State University*
Thomas Kwapil, *University of North Carolina-Greensboro*
George Ladd, *Rhode Island College*
Michael Lambert, *Brigham Young University*
Travis Langley, *Henderson State University*
Christine Larson, *University of Wisconsin-Milwaukee*
Elizabeth Lavertu, *Burlington County College*
Cynthia Ann Lease, *VA Medical Center, Salem, VA*
Richard Leavy, *Ohio Wesleyan University*
Karen Ledbetter, *Portland State University*
Scott Lilienfeld, *Emory University*
Kristi Lockhart, *Yale University*
Michael Lyons, *Boston University*
Jerald Marshall, *Valencia Community College*
Janet Matthews, *Loyola University-New Orleans*
Dean McKay, *Fordham University*
Mary McNaughton-Cassill, *University of Texas at San Antonio*
Suzanne Meeks, *University of Louisville*
Michelle Merwin, *University of Tennessee-Martin*
Thomas Miller, *Murray State University*
Scott Monroe, *University of Notre Dame*
Greg Neimeyer, *University of Florida*
Sumie Okazaki, *New York University*
John Otey, *South Arkansas University*
Christopher Patrick, *University of Minnesota*
P.B. Poorman, *University of Wisconsin-Whitewater*
Katherine Presnell, *Southern Methodist University*
Lynn Rehm, *University of Houston*
Kim Renk, *University of Central Florida*
Alan Roberts, *Indiana University-Bloomington*
Melanie Rodriguez, *Utah State University*
Carol Rothman, *City University of New York, Herbert H. Lehman College*
Steve Schuetz, *University of Central Oklahoma*
Stefan Schulenberg, *University of Mississippi*
Paula K. Shear, *University of Cincinnati*
Steve Saiz, *State University of New York-Plattsburgh*
Jerome Small, *Youngstown State University*
Ari Solomon, *Williams College*
Michael Southam-Gerow, *Virginia Commonwealth University*
John Spores, *Purdue University-North Central*
Brian Stagner, *Texas A&M University*
Irene Staik, *University of Montevallo*
Rebecca Stanard, *State University of West Georgia*
Chris Tate, *Middle Tennessee State University*
Lisa Terre, *University of Missouri-Kansas City*
Gerald Tolchin, *Southern Connecticut State University*
Michael Vasey, *Ohio State University*
Larry Ventis, *College of William & Mary*
Richard Viken, *Indiana University*
Lisa Vogelsang, *University of Minnesota-Duluth*
Philip Watkins, *Eastern Washington University*
Kim Weikel, *Shippensburg University of Pennsylvania*
Amy Wenzel, *University of Pennsylvania*
W. Beryl West, *Middle Tennessee State University*
Michael Wierzbicki, *Marquette University*
Richard Williams, *State University of New York-College at Potsdam*
John Wincze, *Brown University*
Bradley Woldt, *South Dakota State University*
Nancy Worsham, *Gonzaga University*
Ellen Zaleski, *Fordham University*
Raymond Zurawski, *St. Norbert College*

رفتار نابهنجار در بافت تاریخی

لئوس مطالب فصل

فهم آسیب‌شناسی روانی
اختلال روانی چیست؟
علم آسیب‌شناسی روانی
مقاهیم تاریخی رفتار نابهنجار

سنت فوق طبیعی
شیاطین و ساحران
استرس و ملانکولی
درمان‌های تسخیرشده
هیستری جمعی
هیستری جمعی جدید
ماه و ستاره‌ها
اظهارنظرها

سنت زیست‌شناختی
بقراط و جالینوس
قرن نوزدهم
رشد و تحول درمان‌های زیست‌شناختی
پیامدهای سنت زیست‌شناختی

سنت روانشناسی
درمان اخلاقی
اصلاح تیمارستان و افول درمان اخلاقی
نظریه‌ی روانکاوانه
نظریه‌ی انسانگرایانه
مدل رفتاری

عصر حاضر : روش علمی و رویکرد یکپارچه

نتایج یادگیری دانشجو*

- توضیح دادن این که چرا روان‌شناسی، علمی است که اهداف اولیه‌اش توصیف، فهم، پیش‌بینی و کنترل رفتار و فرایندهای ذهنی است.
- استفاده از اصطلاحات، مفاهیم و نظریه‌های روان‌شناسی برای تبیین رفتار و فرایندهای ذهنی

- خلاصه‌بندی جنبه‌های مهم تاریخ روان‌شناسی، شامل شخصیت‌های اصلی، دغدغه‌های اصلی، روش‌های مورد استفاده و اختلافات نظری
- شناسایی خصوصیات کلیدی حیطه‌های محتوایی عمدۀ در روان‌شناسی (مثل شناخت و یادگیری و حیطه‌های رشدی، زیست‌شناختی، و اجتماعی‌فرهنگی)

- در نظر گرفتن سطوح مناسب پیچیدگی (مثل سطح سلولی، فردی، گروهی/سیستمی، جامعه/فرهنگ) در تبیین رفتار
- استفاده از استدلال علمی برای تفسیر رفتار

* قسمت‌های این فصل که نتایج یادگیری پیشنهادی انجمن روان‌شناسی امریکا (۲۰۱۳) را در راهنماییش برای دانشجویان مقطع کارشناسی رشته‌ی روان‌شناسی پوشش می‌دهند. پوشش این نتایج در فصل، مطابق هدف انجمن روان‌شناسی امریکا و نتایج یادگیری پیشنهادی این انجمن است.

کرد قدری منگ و سرش سبک شده است و به دنبال آن، کلاس را ترک می‌کند. اما این تصاویر از ذهنش بیرون نمی‌رفتند. تصاویر آزارش می‌دادند و گاهی اوقات یک‌کم دل‌آشوبه در او ایجاد می‌کردند. از آن پس، دیگر در وضعیت‌هایی که ممکن بود خون و جراحت ببیند، قرار نمی‌گرفت. جودی مجلاتی را که تصاویر خون‌آلود داشت، نگاه نمی‌کرد. حتی دیدن گوشت لُخُم و چسب زخم هم برای جودی سخت شده بود چون آن تصاویر ترسناک را به ذهن او متبدار می‌کردند. تا کار به جایی می‌رسد که دوستان و پدر و مادرش هر حرفی می‌زند که تصویر خون و جراحت را در ذهن جودی فعال می‌کرد، جودی منگ می‌شد و احساس می‌کرد سرش سبک شده است. کار به جایی می‌شد و احساس می‌کرد سرش سبک شده است. کار به «صدایت را ببر!»، جودی غش می‌کرد.

جودی از ۶ ماه قبل از مراجعه به درمانگاه، عملاً وقتی به ناچار با یک چیز خونی مواجه می‌شد، غش می‌کرد. پژشک خانوادگی آنها و پزشکان دیگر، مشکل پزشکی خاصی در او ندیدند. وقتی جودی را به درمانگاه ما ارجاع دادند، هفته‌ای ۵ تا ۱۰ بار، غالباً در کلاس، غش می‌کرد. بدیهی است این وضع برای جودی مشکل ساز بود و کلاس را مختل می‌کرد؛ هر بار که جودی غش می‌کرد، هم‌کلاسی‌هایش دور او جمع می‌شدند، سعی می‌کردند به او کمک کنند و کلاس به هم می‌ریخت.

فهم آسیب‌شناسی روانی

امروز احتمالاً از خواب بیدار شده‌اید، صباحانه خورده‌اید، به کلاس درس رفته‌اید، درس خوانده‌اید و در پایان روز خواهید خوابید. احتمالاً به این راحتی فکر هم نمی‌کنید که بسیاری از آدم‌هایی که سلامت بدنی دارند نمی‌توانند برخی از این اعمال یا تمام این اعمال را انجام دهند. وجه اشتراک این آدم‌ها، اختلال روانی است؛ یعنی ناکارایی روان‌شناختی درون فرد که با ناراحتی یا اخلال در کارکرد و پاسخی همراه است که معمول یا از فرهنگی، مورد انتظار نیست. قبل از آن که ببینیم اختلال روانی چیست، نگاهی به وضعیت یک نفر بیندازیم.

جودی ... دختری که با دیدن خون غش می‌کرد

جودی شانزده ساله را بعد از زیاد شدن دوره‌های غش کردنش به درمانگاه اختلالات اضطرابی ما ارجاع دادند. حدوداً دو سال قبل، معلم در اولین کلاس زیست‌شناسی جودی، فیلم قورباغه‌ای را نشان می‌دهد که اندام‌هایش را قطع می‌کنند تا قسمت‌های مختلف بدنش را نمایش دهند. این یک فیلم بسیار گویا و زنده با تصاویری از خون، بافت‌ها و عضلات بود. جودی در اواسط پخش فیلم احساس

ناکارایی روانی

منظور از ناکارایی روانی، فروزیزی کارکرد شناختی، هیجانی و رفتاری است. برای مثال، رفتن سر قرار، خیلی خوشایند است. اما اگر شب‌هادچار ترس شدید می‌شوید و می‌خواهید هر طور شده به خانه برگردید، حتی وقتی چیزی برای ترسیدن وجود ندارد، و اگر این ترس شدید در هر قرارگریبان شما را می‌گیرد، آنگاه هیجانات شما درست کار نمی‌کنند. اما اگر همه‌ی دوستان تان اتفاق نظر داشته باشند که شخصی که با او قرار دارید، غیرقابل پیش‌بینی و خطرناک است، آنگاه ترس و پرهیزان از حضور در محل قرار، ناکارایی محسوب نمی‌شود.

ناکارایی در مورد جودی مشهود بود: جودی با رؤیت خون غشن می‌کرد. اما بسیاری از مردم، نسخه‌ی خفیفی از این واکنش جودی (یعنی دل‌آشوبه بعد از رؤیت خون) را البته نه در حد ملاک‌های این اختلال، تجربه می‌کنند. به همین دلیل، تشخیص حد فاصل ناکارایی بهنجار و نابهنجار سخت است. در نتیجه، چنین مشکلاتی را پیوستار و بُعد در نظر می‌گیرند نه مقولاتی که یا وجود دارند یا وجود ندارند (مکنالی^۱، ۲۰۱۱؛ استین، فیلیپس، بولتون، فولفورد، سدلر و کندر^۲، ۲۰۱۰؛ ویدیگر و کرگو^۳، ۲۰۱۳). به همین دلیل هم ناکارایی صرف برای [تشخیص] اختلال روانی کافی نیست.

ناراحتی شخصی یا اخلاق

این که رفتاری که ناراحتی ایجاد کند اختلال می‌باشد، مؤلفه‌ای مهم و بدیهی به نظر می‌رسد: این ملاک، اگر شخص مورد نظر به شدت ناراحت باشد، ملاک رضایت‌بخشی است. ما بی‌تردید می‌توانیم بگوییم که جودی ناراحت بود و حتی از هراس خود رنج می‌برد. اما یادمان باشد این ملاک به تنهایی نمی‌تواند رفتار نابهنجار مشکل دار را تعریف کند. ناراحت بودن می‌تواند کاملاً بهنجار باشد. مثل وقتی یکی از نزدیکان تان می‌میرد. شرایط انسان طوری است که ناراحتی و رنج، جزیی از زندگی او است. تغییر این وضع هم غیرممکن است. وانگهی در برخی اختلالات، رنج و ناراحتی وجود ندارد. شخصی را در نظر بگیرید که در دوره‌ی شیدایی [یا mania]، به شدت سرخوش است و تکانشی عمل می‌کند. همان‌طور که در فصل هفت خواهید دید، یکی از مشکلات مهم در این اختلال آن است که برخی چنان از شیدایی لذت می‌برند که نمی‌خواهند درمان شوند یا برای مدتی طولانی تحت درمان باشند. بنابراین نمی‌توانیم اختلال روانی را صرفاً بر مبنای ناراحتی تعریف کنیم، هرچند مفهوم ناراحتی می‌تواند از مؤلفه‌های یک تعریف خوب باشد.

چون هیچکس نمی‌توانست بفهمد مشکل جودی چیست، مدیر مدرسه بالاخره نتیجه گرفت که جودی فریبکار است و با آن که دانش‌آموز ممتازی بود، او را از مدرسه بیرون انداخت. جودی دچار چیزی بود که ما به آن خون - تزریق - جراحت‌هراستی می‌گوییم. از آنجاکه واکنش جودی شدید بود، بنابراین حائز ملاک‌های هراس محسوب می‌شد که یک اختلال روانی است و مشخصه‌اش ترس شدید و مستمر از یک شیء یا وضعیت خاص است. اما بسیاری از مردم موقع تزریق یا دیدن یک مجرح، صرف‌نظر از آن که خونی دیده شود یا نه، واکنشی شبیه جودی بروز می‌دهند ولی نه به آن شدت. این هراس برای کسانی که به شدت جودی واکنش نشان می‌دهند می‌تواند فلیچکننده باشد. این افراد از برخی مشاغل، مثل طبابت یا پرستاری، پرهیز می‌کنند و اگر از آمپول و تزریق بترسند، از آمپول زدن پرهیز خواهند کرد که این می‌تواند سلامت‌شان را به خطر اندازد.

اختلال روانی چیست؟

با در نظر داشتن مشکلات زندگی جودی، بیایید نگاه دقیق‌تری به تعریف اختلال روانی یا رفتار نابهنجار مشکل‌ساز، بیندازیم: اختلال روانی، نوعی ناکارایی در درون فرد است که با ناراحتی و اخلاق در کارکرد و پاسخی همراه است که معمول یا از لحاظ فرهنگی مورد انتظار نیست (به نمودار ۱-۱ مراجعه کنید). این سه ملاک، در ظاهر بدیهی و عادی به نظر می‌رسند ولی به راحتی محزن نمی‌شوند و باید روی معنای آنها قدری تأمل کرد. شما خواهید دید که هیچ ملاکی به تنهایی نمی‌تواند نابهنجاری را به طور کامل تعریف کند.

● نمودار ۱-۱. ملاک‌های تعریف اختلال روانی.

1. McNally

2. Stein, Phillips, Bolton, Fulford, Sadler and Kendler

3. Widiger and Crego

نابهنجارتر است. وقتی می‌گویید فلاٹی به طرز نابهنجاری کوتاه‌قد یا بلندقد است، منظورتان این است که قدش خیلی از میانگین انحراف دارد ولی تعریف اختلال این نیست. رفتار خیلی از آدم‌ها از میانگین فاصله‌ی زیادی دارد ولی محدودی دچار اختلال هستند. این آدم‌ها را ممکن است بالاستعداد یا عجیب بدانیم. بسیاری از همندان، ستارگان سینما و ورزشکاران جزء این گروه هستند. برای مثال، این بهنجار نیست که لباس‌تان کاملاً از گوشت باشد ولی وقتی لیدی گاگا آن را به عنوان لباس در مراسم اعطای جوایز پوشید، شهرتش بیشتر شد. جی. دی. سلینجر^۱ رمان‌نویس فقید و خالق *The Catcher in the Rye*، به شهر کوچکی در نیوهمپشایر پناه برد و چند سال با هیچ غریبه‌ای دیدار نکرد، ولی همچنان به نوشتن ادامه داد. برخی از خوانندگان مرد موسیقی پاپ، روی صحنه آرایش غلیظ می‌کنند. آنها پول خوبی در می‌آورند و از شغل شان لذت می‌برند. در اکثر موارد، هرچه از نظر جامعه مولدتر باشید، جامعه رفتارهای عجیب و غریب‌تان را بیشتر تحمل خواهد کرد. بنابراین «انحراف از میانگین» به تنها‌ی نمی‌تواند رفتار نابهنجار را تعریف کند.

نگاه دیگر آن است که وقتی رفتار، نابهنجار محسوب می‌شود که از هنجارهای اجتماعی تخطی کند، حتی اگر عده‌ای با دیدگاه شما همدرد و همراه باشند. این تعریف، برای در نظر گرفتن تفاوت‌های فرهنگی مهم در اختلالات روانی مهم است. برای مثال، در اکثر فرهنگ‌های غربی، ورود به حالت خلسه و اعتقاد به تسخیرشدنگی، اختلال روانی محسوب می‌شود، در حالی که این رفتار در بسیاری از جوامع دیگر، رفتار مقبول و قابل انتظاری است (به فصل ششم مراجعه کنید). (در این کتاب بارها به دیدگاه مهم فرهنگی اشاره خواهیم کرد). نمونه‌ی آگاهی بخش این نگاه را رابت ساپولسکی^۲ (۲۰۰۲) مطرح می‌کند که دانشمند عصب‌نگر برجسته‌ای است و روی مردم ماسایی در شرق آفریقا مطالعاتی انجام داده است. یک روز رودا دوست ماسایی ساپولسکی از او می‌خواهد و سایلش را هرچه سریع‌تر به رستا بیاورد، چون در آنجا زنی پرخاشگرانه رفتار می‌کرد و صدای‌ای می‌شنید. آن زن یک بزرگ‌زاده بود. ساپولسکی و چند نفر از ماسایی‌ها او را آرام می‌کنند و به یک مرکز بهداشتی محلی انتقال می‌دهند. ساپولسکی که می‌دانست این، فرصت مغتنمی برای آشنایی بیشتر با نگاه ماسایی‌ها به اختلالات روانی است، چنین توضیح می‌دهد:

من با بی‌صبری پرسیدم «رودا به نظر تو این زن چه مشکلی دارد؟»

رودا طوری به من نگاه کرد که گویی دیوانه شده‌ام.

▲ ناراحتی و رنج جزء طبیعی زندگی است و نمی‌تواند به تنها‌ی ملاک اختلال روانی باشد.

مفهوم اخلاق هم مفید است ولی مفهومی کاملاً رضایت‌بخش نیست. برای مثال، بسیاری از آدم‌ها خودشان را کمرو یا تنبیل می‌دانند. اما به معنای آن نیست که نابهنجارند. اما اگر به قدری کمرو باشید که نتوانید با کسی قرار بگذارید یا حتی با مردم تعامل کنید، و با آن که مایلید با دیگران دوست شوید، هر طور شده از تعامل با دیگران اجتناب کنید، آنگاه کارکرد اجتماعی شما دچار اختلال است. هراس جودی آشکارا او را مختل کرده بود ولی بسیاری از آدم‌هایی که واکنش‌هایی شبیه واکنش‌های جودی، ولی نه به آن شدت، دارند مختل نمی‌شوند. این تفاوت دوباره این نکته‌ی مهم را نشان می‌دهد که اکثر اختلالات روانی صرفاً بروز بسیار شدید هیجانات، رفتارها و فرایندهای شناختی بهنجارند.

نامعمول یا از لحاظ فرهنگی غیرمنتظره

سرانجام این که ملاک نامعمول یا از لحاظ فرهنگی غیرمنتظره هم ملاک مهمی است ولی به تنها‌ی برای تعیین اختلال کافی نیست. گاهی اوقات چیزی نابهنجار است چون خیلی کم اتفاق می‌افتد؛ یعنی از میانگین انحراف دارد. هرچه این انحراف بیشتر باشد، آن چیز

اما از معیار اجتماعی بهنجاری، سوءاستفاده‌هایی شده است. برای مثال، ارجاع مخالفان سیاسی به بیمارستان‌های روانی به خاطر اعتراض به سیاست‌های دولت را که در عراق قبل از سقوط صدام حسین رایج بود، در نظر بگیرید. اگرچه رفتار مخالفان علناً مغایر هنجارهای اجتماعی بود ولی نمی‌تواند بهانه‌ای برای بستری کردن باشد.

جروم ویکفیلد^۱ (۲۰۰۹، ۱۹۹۹) در تحلیل متفسکرانه‌ی این قضیه، از تعریف کوتاه ناکارایی زیانبار استفاده می‌کند. مفهوم مفید مرتبط دیگر، خارج از کنترل بودن رفتار برای فرد است (یعنی خود شخص نمی‌خواهد آن را انجام دهد) (ویدیگر و کرگو، ۲۰۱۳؛ ویدیگر و سانکیس^۲، ۲۰۰۰). همان‌طور که در ویراست پنجم راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی (DSM-5) (انجمن روان‌شناسی امریکا، ۲۰۱۳) آمده، در تشخیص‌گذاری‌های فعلی، خیلی از صورت‌های مختلف این رویکردها استفاده می‌شود؛ راهنمایی که فهرست ملاک‌های فعلی اختلالات روانی در خود جای داده است (استین^۳ و دیگران، ۲۰۱۰). این رویکردها، هدایتگر طرز فکر ما در این کتاب هستند.

تعریف پذیرفته شده

در نهایت باید بگوییم که تعریف اختلال روانی سخت است (لیلینفلد و مارینو، ۱۹۹۵، ۱۹۹۹) و بحث و اختلاف نظر در این مورد همچنان ادامه دارد (بلشفیلد، کیلی، فلانگن و میلز، ۲۰۱۴؛ مکنالی، ۲۰۱۱؛ استین و دیگران، ۲۰۱۰؛ اسپیترر، ۱۹۹۹؛ ویکفیلد، ۲۰۰۳؛ زاخار و کندلر، ۲۰۱۴). پذیرفته شده‌ترین تعریف که در ویراست پنجم راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی (DSM-5)؛ انجمن روانپژوهشکی امریکا، ۲۰۱۳) مورد استفاده قرار گرفته، ناکارایی‌های رفتاری، روان‌شناختی و زیست‌شناختی را که در بافت فرهنگی شان غیرمنتظره‌اند و با ناراحتی و اخلال در کارکرد یا افزایش احتمال رنج، مرگ، درد یا اخلال همراه‌اند، توصیف می‌کند. این تعریف می‌تواند در فرهنگ‌ها و خرد فرهنگ‌های مختلف مفید باشد، به شرط آن که به معنای کارا و ناکارا (یا خارج از کنترل) در هر جامعه دقت شود. اما تصمیم‌گیری در مورد این که چه چیزی معرف ناکارایی است، هرگز آسان نیست و برخی از محققان به طرز قانون‌کننده‌ای گفته‌اند حرفة‌های بهداشتی هرگز نمی‌توانند تعریف رضایت‌بخشی از مرضی یا اختلال بدنه‌ند (برای مثال به لیلینفلد و مارینو، ۱۹۹۹؛ مکنالی، ۱۹۹۵؛ استین و دیگران، ۲۰۱۰؛ زاخار و کندلر، ۲۰۱۴، مراجعه کنید). بهترین کاری که می‌توانیم

▲ رفتارهای افراطی را که اگر از دیگران سر برزند تحملش نمی‌کنیم، ولی از هنرمندانی مثل لیدی گاگا می‌پذیریم.

رودا گفت «او دیوانه است».

«اما چرا چنین حرفی می‌زنی؟»

جواب داد «او دیوانه است. نمی‌بینی چطور رفتار می‌کند؟»

«چطور نتیجه گرفتی که دیوانه است؟ مگر چه کار کرد؟»

جواب داد «آن بزرگ‌آشت». من با یک نوع دلگستگی و سردی مردم‌شناختی گفتم

«اما ماسایی‌ها همیشه بز می‌کشند». رودا نگاهی عاقل اندر سفیه به من انداخت و گفت « فقط

مردها بز می‌کشند».

«حب دیگه چطور فهمیدی دیوانه است؟»

رودا جواب داد «او صدا می‌شنود».

دوباره گفتم «اما ماسایی‌ها گاهی اوقات صدا می‌شنوند».

(ماسایی‌ها در مراسم قبل از گاوه‌چرانی‌های طولانی، رقص

خلسه می‌کنند و می‌گویند صدای‌هایی می‌شنوند). و رودا در

یک جمله، نیمی از آن چیزی را که یک نفر باید درباره‌ی

روانپژوهشکی میان فرهنگی بداند، گفت.

«اما بی موقع صدا می‌شنود». (ص ۱۳۸)

1. Jerome Wakefield

2. Sankis

3. Stein

4. Lilienfeld and Marino

اختلالات روانی و تشخیص، سنجش و درمان این اختلالات آماده می‌کند. اگرچه بین روان‌شناسی بالینی و روان‌شناسی مشاوره همپوشانی زیادی هست ولی روان‌شناسان مشاور معمولاً سازگاری و مشکلات شغلی افراد نسبتاً سالم را مطالعه و درمان می‌کنند و روان‌شناسان بالینی معمولاً روی اختلالات روانی شدیدتر تمرکز می‌کنند. همچنین برنامه‌های آموزشی در دانشکده‌های حرفه‌ای روان‌شناسی که غالباً مدرک دکترای روان‌شناسی (Psy.D.) می‌دهند، روی آموزش بالینی متوجه‌کنند و یا بر آموزش تحقیق تأکید ندارند، یا آن را حذف می‌کنند. در مقابل، برنامه‌های دکترای فلسفه (یا Ph.D.) دانشگاه‌ها، تلفیقی از آموزش بالینی و آموزش تحقیق هستند. روان‌شناسانی مثل روان‌شناس آزمایشی و روان‌شناس اجتماعی هم که آموزش‌های تخصصی دیگری دیده‌اند، تعیین‌کننده‌های بنیادی رفتار را بررسی می‌کنند ولی به سنجش و درمان اختلالات روانی کاری ندارند.

روانپزشکان ابتدا در یک دانشکده پزشکی مدرک پزشکی، (M.D.) گرفته و سپس با گذراندن یک دوره‌ی رزیدنسی ۳ تا ۴ ساله، تخصص روانپزشکی می‌گیرند. روانپزشکان هم درباره‌ی ماهیت و علل اختلالات روانی، آن هم غالباً از منظر زیست‌شنختی، تحقیق می‌کنند، تشخیص می‌گذارند و درمان می‌کنند. بسیاری از روانپزشکان بر تجویز دارو و دیگر درمان‌های زیست‌شنختی تأکید دارند، هرچند اکثرشان از درمان‌های روانی اجتماعی هم استفاده می‌کنند.

مدکاران اجتماعی روانپزشکی معمولاً مدرک کارشناسی ارشد مددکاری اجتماعی می‌گیرند و هم‌مان درباره‌ی وضعیت اجتماعی و خانوادگی افراد مبتلا به اختلال روانی، اطلاعات جمع می‌کنند.

► برخی از رفتارهای دینی ممکن است از نظر ما عجیب باشند ولی از لحاظ فرهنگی یا فردی عادی هستند.

بکنیم این است که ببینیم وقتی اکثر، یا همه‌ی نشانه‌هایی که متخصصان آن را جزیی از اختلال مورد نظر - برای مثال جزیی از افسردگی مژوزر یا اسکیزوفرنی - می‌دانند وجود دارد، آن مریضی یا اختلال ظاهری، چقدر با نیمرخ «معمول» آن اختلال جور است. به این نیمرخ معمول، نمونه‌ی اولیه می‌گوییم و همان‌طور که در فصل سوم خواهیم گفت، ویراست پنجم راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی (DSM-5) سلف آن، ویراست چهارم راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی (DSM-IV) در این کتاب، همگی نمونه‌ی اولیه‌اند؛ یعنی بیمار ممکن است برخی از ویژگی‌ها یا نشانه‌های اختلال (حداقل تعداد) را داشته باشد و هنوز به خاطر نزدیکی مجموعه نشانه‌هایش با نمونه اولیه، واجد ملاک‌های آن اختلال باشد. اما یکی از تفاوت‌های ویراست چهارم راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی (DSM-IV) و ویراست پنجم آن (DSM-5)، افزوده شدن تخمین ابعادی شدت برخی اختلالات خاص در ویراست پنجم (DSM-5) است (انجمان روانپزشکی امریکا، ۲۰۱۳؛ رگیر^۱ و دیگران، ۲۰۰۹؛ هلزر^۲ و دیگران، ۲۰۰۸). برای مثال در مورد اختلالات اضطرابی، به شدت و فراوانی اضطراب در یک اختلال خاص، مثل اختلال وحشت‌زدگی، عددی بین ۱ تا ۴ می‌دهند که در آن عدد ۱، معرف نشانه‌های خفیف یا گهگاه است و عدد ۴، معرف نشانه‌های مستمر و شدید (بیسدو- بام^۳ و دیگران، ۲۰۱۲؛ لوبو^۴، بوگلز، مولر و کراسک، ۲۰۱۵؛ لوبو و دیگران، ۲۰۱۲). در فصل سوم در زمینه‌ی تشخیص اختلالات روانی، این مفاهیم را کامل تر شرح خواهیم داد.

به عنوان چالش آخر، مسئله‌ی تعریف اختلال روانی را یک گام جلوتر ببرید و این را در نظر بگیرید که: اگر همکلاسی‌ها و معلمان جویی هیچ توجهی به از حال رفتن او نمی‌کرند، آیا ممکن بود جویی به سرعت هشیاری خود را بازیابد؟ و انگهی اگر جویی همچنان نمرات خوب می‌گرفت چطور؟ آیا غش کردن به صرف فکر کردن به خون، یک اختلال است؟ آیا اخال محسوب می‌شود؟ آیا ناکارایی است؟ آیا ناراحت‌کننده است؟ شما چه فکر می‌کنید؟

علم آسیب‌شناسی روانی

آسیب‌شناسی روانی مطالعه‌ی علمی اختلالات روانی است. متخصصان این رشته، روان‌شناسان بالینی و مشاور، روانپزشکان، مدکاران اجتماعی روانپزشکی و روانپرستاران، و ازدواج‌درمانگرها و خانواده‌درمانگرها و مشاوران سلامت روان هستند. روان‌شناسان بالینی و روان‌شناسان مشاور مدرک Ph.D.، دکتری فلسفه، (یا گاهی اوقات Ed.D.، یعنی دکترای تعلیم و تربیت، و یا مدرک Psy.D.، یعنی دکترای روان‌شناسی) می‌گذرانند که آنها را برای تحقیق درباره‌ی علل و درمان

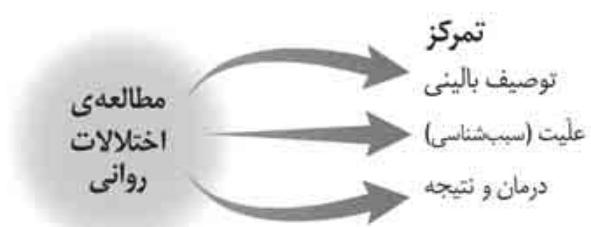
1. Regier

3. Beesdo-Baum

2. Helzer

4. LeBeau

5. ساله‌ای را می‌گذرانند که آنها را برای تحقیق درباره‌ی علل و درمان

● نمودار ۱-۳. سه مقوله‌ی اصلی در مطالعه و بحث اختلالات روانی

درمان آنها را می‌پردازند پاسخگو هستند. بنابراین باید به وضوح نشان دهنده که درمان شان مؤثر است. سوم آن که دانشمند-درمانگران گاهی اوقات در درمانگاه‌ها و بیمارستان‌ها تحقیقاتی انجام می‌دهند و که اطلاعات جدیدی درباره‌ی اختلالات یا درمان آنها می‌دهند و بنابراین از موجه‌هایی که در این رشتہ به راه می‌افتد و به ضرر بیماران و خانواده‌ی آنها تمام می‌شود، مصون می‌مانند. برای مثال، اگر داده‌های علمی، مؤثر بودن «معالجات معجزه‌آسای» جدید برای اختلالات روانی را که هرچند سال یکبار در رسانه‌های عمومی تبلیغ می‌شوند تأیید نکنند، دانشمند-درمانگران به این معالجات متولّ می‌شوند. چنین داده‌هایی نیز از تحقیقاتی اخذ می‌شود که سه ویژگی بینیادی دارند: توصیف اختلالات روانی، تعیین علل اختلالات روانی و درمان آنها (به نمودار ۱-۳ مراجعه کنید). این سه مقوله یک ساختار سازمانی را تشکیل می‌دهند که در این کتاب بارها تکرار خواهد شد و به طور رسمی در مبحث اختلالات روانی که از فصل پنجم شروع می‌شود، مشهود است. حال با مرور کلی این سه مقوله، درک روشن‌تری از تلاش ما برای فهماندن نابهنجاری پیدا خواهید کرد.

توصیف بالینی

در بیمارستان‌ها و درمانگاه‌ها غالباً می‌گوییم مشکل یا مجموعه مشکلات «ظاهری» بیمار، فلان است یا بحث مشکل فعلی را پیش می‌کشیم. مشکلات فعلی، در واقع میانبری سنتی هستند که نشان می‌دهند چرا شخص به درمانگاه مراجعه کرده است. توصیف مشکل فعلی جودی، اولین گام در توصیف بالینی او است. توصیف بالینی در واقع ترکیب ویژه‌ی رفتارها، افکار و احساساتی است که یک اختلال خاص را می‌سازند. کلمه‌ی بالینی، هم به نوع مشکلات یا اختلالاتی که در درمانگاه یا بیمارستان به آن بر می‌خوریم، هم به فعالیت‌های مرتبط با سنجش و درمان اشاره دارد. در این کتاب درسی، گزیده‌هایی از موردهای فردی را خواهید خواند که اکثرشان از پرونده‌های درمانگاه خودمان گرفته شده‌اند.

مدذکاران اجتماعی همچنین اختلالات را درمان می‌کنند و معمولاً روى مشکلات خانوادگى همراه اين اختلالات متمرکز مى‌شوند. روانپرستاران مدارک پیشرفت‌های مثل مدرک کارشناسی ارشد و حتی دکتراي فلسفه (Ph.D.) مى‌گيرند و در مراقبت از بیماران مبتلا به اختلالات روانی و درمان آنها، به ویژه در بیمارستان، و به عنوان يكى از اعضای تیم درمان، تخصص مى‌گيرند.

سرانجام، ازدواج درمانگرها و خانواده‌درمانگرها و مشاوران سلامت روان را داریم که بعد از گذراندن يك تا دو سال، مدرک کارشناسی ارشد مى‌گيرند و در بیمارستان‌ها و درمانگاه‌ها، زیر نظر درمانگری که در سطح دکترا است، خدمات بالینی مى‌دهند.

دانشمند - درمانگر

مهم‌ترین تحول در تاریخ اخیر روان‌شناسی، استفاده از روش‌های علمی برای شناخت بیشتر ماهیت اختلالات روانی و علل و درمان آنها است. بسیاری از متخصصان سلامت روان، به کار بالینی رویکردی علمی دارند و بنابراین به آنها دانشمند - درمانگر می‌گویند (Barlow, Hiey and Nelson, ۱۹۸۴؛ Hiey, Barlow and Nelson-Gray, ۱۹۹۹). متخصصان سلامت روان به یك یا چند مورد از این سه دلیل ممکن است دانشمند - درمانگر باشند (به نمودار ۱-۲ مراجعه کنید).

نخست آن که در جریان آخرین تحولات علمی رشته‌ی خود قرار دارند و بنابراین از اکثر روش‌های تشخیصی و درمانی فعلی استفاده می‌کنند. آنها در این تعبیر، علم آسیب‌شناسی را برای کمک به بیماران استفاده می‌کنند. دوم آن که دانشمند - درمانگران، روش‌های سنجش یا درمانی خود را ارزیابی می‌کنند تا بینند آیا مؤثرند یا نه. آنها نه تنها به بیماران بلکه به مؤسسات دولتی و شرکت‌های بیمه نیز که حق

- مصرف‌گذنده‌ی علم
- بهبود درمانگری
- ارزیاب علم
- تعیین اثربخشی درمان
- خالق علم
- اجرای تحقیقاتی که به روش‌های جدید مفید در درمان منتهی می‌شوند

● نمودار ۱-۲. کار به عنوان دانشمند - درمانگر

و حشتشدگی فرق دارد، غالباً روی کودکان تشخیص غلط گذاشته می‌شود و بابت اختلالات پزشکی تحت درمان قرار می‌گیرند. روان‌شناسی رشدی، مطالعه‌ی تحولات رفتاری در گذر عمر است و مطالعه‌ی تحولات رفتار نابهنجار، آسیب‌شناسی رشدی. وقتی روان‌شناسی رشدی را در نظر می‌گیرید، احتمالاً محققانی را تصور می‌کنید که در حال مطالعه‌ی رفتار کودکان هستند. اما ما در طول عمر تغییر می‌کنیم و محققان، رشد و تحول نوجوانان، بزرگسالان و سالمندان را هم مطالعه می‌کنند. به مطالعه‌ی رفتار نابهنجار در طول عمر، آسیب‌شناسی رشدی عمری می‌گویند. این رشته اگرچه نسبتاً جدید، ولی به سرعت در حال توسعه است.

علیت، درمان و نتایج سبب‌شناسی

سبب‌شناسی، یا مطالعه‌ی ریشه‌ها، دنبال این است که چرا یک اختلال شروع می‌شود (یعنی علت اختلال چیست) و ابعاد زیست‌شناختی، روان‌شناختی و اجتماعی دارد. از آنجاکه سبب‌شناسی اختلالات روانی در این رشته مهم است، یک فصل کامل (فصل دوم) را به آن اختصاص داده‌ایم. درمان نیز در مطالعه‌ی اختلالات روانی مهم است. اگر دارو یا

بدیهی است یکی از کارکردهای مهم توصیف بالینی، مشخص کردن فرق اختلال از رفتار بهنجار یا دیگر اختلالات است. داده‌های آماری نیز ممکن است مطرح شوند.

برای مثال چند نفر از کل جمعیت، اختلال مورد نظر را دارند؟ رقمی که در جواب به این سؤال بیان می‌شود، شیوع اختلال نام دارد. آمارهایی هم که تعداد موردهای جدید در مدتی معین، برای مثال در یک سال، را نشان می‌دهند، بروز اختلال را نشان می‌دهد. آمارهای دیگر، شامل نسبت جنسی - یعنی درصد مردان و زنان مبتلا به اختلال - و سن شروع اختلال است که معمولاً در اختلالات مختلف، فرق دارد. اکثر اختلالات، علاوه بر تفاوت در نشانه‌ها، سن شروع و نسبت جنسی و شیوع، از یک الگوی نسبتاً فردی به نام سیر هم پیروی می‌کنند. برای نمونه، برخی از اختلالات، مثل اسکیزوفرنی (به فصل سیزدهم مراجعه کنید)، سیر مزمن دارند یعنی برای مدتی طولانی و گاهی اوقات برای یک عمر ادامه می‌یابند. برخی اختلالات دیگر، مثل اختلالات خلقی (به فصل هفتم مراجعه کنید) هم سیر دوره‌ای دارند؛ یعنی فرد چند ماه خوب می‌شود و بعد اختلالش دوباره عود می‌کند. این الگو گاهی اوقات در تمام زندگی او تکرار می‌شود. برخی اختلالات هم سیر محدود دارند، یعنی ظرف مدت نسبتاً کوتاهی، با اندک خطر عود یا بدون خطر عود، بدون درمان بهبود می‌یابند.

تفاوت در شروع هم رابطه‌ی نزدیکی با تفاوت در سیر اختلال دارد. برخی اختلالات، شروع حد دارند؛ یعنی ناگهان شروع می‌شوند. برخی هم شروع تدریجی دارند که به آن شروع موذیانه می‌گویند. شروع معمول یک اختلال را باید بدانیم تا بتوانیم بهمیم باید منتظر چه چیزی باشیم و بهترین شیوه‌ی برخورد با آن چیست. این یکی از بخش‌های مهم توصیف بالینی است. برای مثال، اگر شخصی از اختلالی خفیف با شروع حد رنج ببرد که می‌دانیم سیر محدود دارد، به او توصیه می‌کنیم زحمت درمان‌های گران و پرهزینه را به جان خرد چون مشکلش، مثل یک سرماخوردگی، به زودی رفع خواهد شد. اما اگر اختلال طول بکشد (یعنی مزمن شود)، شخص باید تحت درمان قرار گیرد و گام‌های مناسب دیگری بردارد. به سیر پیش‌بینی شده‌ی یک اختلال، پیش‌آگهی می‌گویند. بنابراین وقتی می‌گوییم «پیش‌آگهی خوب است» یعنی فرد احتمالاً بهبود خواهد یافت. یا وقتی می‌گوییم «پیش‌آگهی محتاطانه است»، یعنی نتیجه‌ی احتمالی، خوب به نظر نمی‌رسد.

سن بیمار هم می‌تواند یکی از بخش‌های مهم توصیف بالینی باشد. تظاهر اختلال روانی در دوران کودکی با تظاهر همان اختلال در بزرگسالی یا پیری می‌تواند فرق داشته باشد. کودکان اضطراب شدید و حشتشدگی را غالباً بیماری جسمی فرض می‌کنند چون نمی‌توانند بهمیم بفهمند که از لحاظ بدنی مشکلی ندارند. از آنجاکه افکار و احساسات کودکان با افکار و احساسات بزرگسالان مبتلا به اضطراب و

▲ تجربه‌ی حشتشدگی و اضطراب در کودکان، با تجربه‌ی حشتشدگی و اضطراب در بزرگسالان فرق دارد، به همین دلیل گاهی اوقات با نشانه‌های بیماری بدنی اشتباه گرفته می‌شود.

یک از این فصول، بر پایه‌ی مثُل آشنای توصیف، علت و درمان است. سرانجام در فصل شانزدهم به مسائل حقوقی، حرفة‌ای و اخلاقی امروزی مرتبط با اختلالات روانی و درمان آنها می‌پردازم. حال با در نظر داشتن این مرور، اجازه دهد به گذشته پیردازیم.

مفاهیم تاریخی رفتار نابهنجار

انسان هزاران سال است که دنبال تبیین و کنترل رفتار مشکل‌دار بوده است. اما تلاش او همواره از نظریه‌ها یا مدل‌های رفتاری معروف زمانه‌اش نشئت گرفته است. هدف این مدل‌ها توضیح دادن این است که چرا فرد «این‌گونه عمل می‌کند». سابقه‌ی سه مدل اصلی راهنمای ما، به مبادی تمدن بر می‌گردد.

انسان‌ها همیشه فرض کرده‌اند که عواملی بیرون از بدن و محیط، بر رفتار، فکر و هیجانات تأثیر می‌گذارند. این عوامل – که خدایان، شیاطین، ارواح و پدیده‌های دیگری مثل میدان‌های مغناطیسی یا ستاره‌ها بوده‌اند – نیروهایی هستند که در مدل فراتصیعی جا می‌گیرند. علاوه بر این، از عصر یونان باستان، غالباً به *mind* [ذهن]، *[روح]* یا *psyche* [روان] می‌گفتند و آن را از بدن جدا می‌دانستند. اگرچه خیلی‌ها فکر می‌کردند ذهن می‌تواند بر بدن و مقابلاً، بدن بر ذهن، تأثیر بگذارد، ولی اکثر فلاسفه، علل رفتار نابهنجار را یا در ذهن می‌جستند یا در بدن. این تقسیم ذهن و بدن، راه را برای شکل‌گیری دو سنت فکری درباره‌ی رفتار نابهنجار هموار کرد که در مدل زیست‌شناختی و مدل روان‌شناختی خلاصه می‌شوند. اگرچه این سه مدل – یعنی مدل فراتصیعی، زیست‌شناختی و روان‌شناختی – خیلی قدیمی هستند ولی هنوز استفاده می‌شوند.

بازبینی مفاهیم ۱-۱

بخش اول

در قسمت خالی هر یک از دو ماجراهی زیر، یک یا همه‌ی حروف داخل پرانتز را که معیارهای تعریف نابهنجاری هستند، بنویسید: (الف) نقض هنجار اجتماعی، (ب) اخلاق در کارکرد، (ج) ناکارایی، و (د) ناراحتی.

۱. میگوئیل مدتی است احساس غم و تنها‌یی می‌کند. اگرچه هنوز کارش را به خوبی انجام می‌دهد و از عهده‌ی مسئولیت‌هایش بر می‌آید، ولی معمولاً دماغ و پکر است و نگران این است که چه اتفاقی خواهد افتاد. کدام‌یک از معیارهای تعریف نابهنجاری در مورد وضعیت میگوئیل صادق است؟

درمان روانی اجتماعی جدیدی در درمان یک اختلال موفق باشد، در مورد ماهیت آن اختلال و علل آن سرنخ‌هایی به ما می‌دهد. برای مثال، اگر دارویی که تأثیر خاصی در دستگاه عصبی می‌گذارد فلان اختلال روانی را تسکین دهد، می‌فهمیم که چیزی در آن بخش از دستگاه عصبی، علت آن اختلال است و یا به حفظ آن کمک می‌کند. همچنین اگر یک درمان روان‌شناختی که برای کمک به مراجعت جهت بازیابی حس کنترل بر زندگی طراحی شده، در درمان فلان اختلال مؤثر واقع شود، آنگاه می‌توانیم بگوییم حس کنترل می‌تواند مؤلفه‌ی روان‌شناختی مهمی در آن اختلال باشد.

همان‌طور که در فصل بعد خواهید دید، آسیب‌شناسی روانی، مبحث آسانی نیست چون معلوم لزوماً علت را نشان نمی‌دهد. به عنوان یک مثال معمولی، ممکن است برای تسکین سردرد تنفسی خود در ایام امتحانات، آسپرین مصرف کنید. اگر حال تان بهتر شود، معناش این نیست که سردردان معلوم کمبود آسپرین بوده است. با این حال، بسیاری از مردم دنبال درمان اختلالات روانی هستند و درمان می‌تواند سرنخ جالبی در مورد ماهیت اختلالات بدهد.

در گذشته، کتاب‌های درسی تأکیدی کلی بر رویکردهای درمانی می‌کردند و زیاد به اختلال تحت درمان توجه نمی‌کردند. برای مثال، متخصص سلامت روان ممکن است یک رویکرد نظری خاص، مثل روانکاوی یا رفتاردرمانی (که هر دو در این فصل توضیح داده می‌شوند)، را دقیقاً یاد گرفته باشد و سپس از این رویکرد، در مورد هر اختلالی استفاده کند. اما این اواخر با پیشرفت علم، درمان‌های مؤثر مخصوصی ابداع شده است که همیشه به طور کامل به این یا آن رویکرد نظری تعلق خاطر ندارند، بلکه محصول فهم عمیق‌تر اختلال تحت بررسی هستند. به همین دلیل در این کتاب، فصل مجزایی نداریم که انواع رویکردهای درمانی، از قبیل رویکرد روانپویشی، شناختی‌رفتاری یا انسانگرا را توضیح دهد. بلکه همسو با دیدگاه چندبعدی یکپارچه‌ی ما، آخرين و مؤثرترین درمان‌های دارویی و روانی اجتماعی (یعنی درمان‌های غیرپیشکی مستمرکز بر عوامل روانی، اجتماعی و فرهنگی) در فصل مربوط به هر اختلال توضیح داده خواهد شد.

حال تلاش‌های اولیه برای توصیف و درمان رفتار نابهنجار و فهم علل آن را بررسی می‌کنیم تا در مورد رویکردهای فعلی دید بهتری پیدا کنیم. در فصل دوم، نگاه‌های مهیج معاصر در مورد علیت و درمان را بررسی خواهیم کرد. در فصل سوم، تلاش‌های به عمل آمده برای توصیف یا طبقه‌بندی رفتار نابهنجار را توضیح خواهیم داد. در فصل چهارم، روش‌های تحقیق را مروز خواهیم کرد که تلاش‌های نظام‌مند برای کشف حقایق زیرین توصیف، علت و درمان هستند و امکان می‌دهند مثل یک دانشمند. درمانگر عمل کنیم. در فصل پنجم تا پانزدهم هم اختلالات را بررسی خواهیم کرد؛ سازمان بحث‌ها در هر

شیاطین و ساحران

یک جریان فکری بسیار قوی وجود دارد که علل و درمان اختلالات روانی را در حیطه‌ی نیروهای فوق طبیعی قرار می‌داد. در ربع آخر قرن چهاردهم، اربابان دین و مردم عامی، از این‌گونه خرافات مشهور طرفداری می‌کردند و جامعه به طور کلی وجود و قدرت شیاطین و ساحران را باور داشت. کلیسای کاتولیک، دوگروه شده بود و مرکز دومی با یک پاپ در جنوب فرانسه ظاهر شد که رقیب رُم بود. کلیسای رُم هم در واکنش به این تفرقه، به نبرد با شری برخاست که معتقد بود عامل این بدعت است.

مردم به تدریج برای حل مشکلات شان به سحر و جادو پناه بردن. در این زمانه‌ی پرآشوب، مردم رفتار عجیب و غریب مبتلایان به اختلالات روانی را کار شر و ساحران می‌دانستند. آنها معتقد بودند مسئول بدیباری‌های مردم، افرادی هستند که ارواح خبیثه آنها را تسخیر کرده‌اند، و به همین دلیل با آنها رفتار بد و تنیدی می‌کردند. درمان هم شامل جنگیری بود که در آن برای رهایی قربانی از چنگال ارواح خبیثه، انواع مناسک دینی اجرا می‌شد. رویکردهای دیگر عبارت بودند از تراشیدن یک صلیب روی موی سر قربانیان و بستن تسخیرشده‌گان به یک دیوار در نزدیکی کلیسا تا صدای آیین عشاء ربانی را بشنوند.

اعتقاد به این که سحر و ساحران، علل جنون و دیگر امور شر هستند تا قرن پانزدهم ادامه یافت. تا آن زمان، همچنان رفتار غیرقابل توضیح را به شر نسبت می‌دادند و حتی پس از تأسیس ایالات متحده‌ی امریکا، تا اوخر قرن هفدهم در شهر سیلم (Salem) ماساچوست، دادگاه‌های سحر و جادو برگزار می‌شد که به اعدام زن منجر شدند.

استرس و ملانکولی

دیدگاهی به همان اندازه قوی که حتی امروزه هم طرفدارانی دارد، دیدگاه روش‌بینانه‌ای است که جنون را پدیده‌ای طبیعی و معلوم استرس ذهنی یا هیجانی و علاج‌پذیر می‌داند (الکساندر و سلزنیک^۳، ۱۹۶۶؛ Maher و Maher^۴، ۱۹۸۵a). آنها افسردگی ذهنی و اضطراب را یک بیماری می‌دانستند (کمپ^۵، ۱۹۹۰؛ شوئمن^۶، ۱۹۷۷)، هرچند نشانه‌هایی مثل نالمیدی و بی‌حالی را اغلب همانند کلیسا، گناه بی‌رفقی و تنبی می‌دانند (تاقمن، ۱۹۷۸). درمان‌های رایج هم استراحت، خواب و محیط سالم و شاد بود. سایر درمان‌ها هم استحمام، مالیدن پماد و اعمال دیگری از این قبیل بود. در واقع در

1. Millon

3. Alexander and Selesnick

5. Kemp

2. Barbara Tuchman

4. Maher and Maher

6. Schoenman

۲. جین مدیر اجرایی ۳۵ ساله، از سه هفته قبل به این طرف، دیگر حمام نرفته است، از آپارتمانش خارج نشده و یکسره گفتگوهای تلویزیونی را تماسا می‌کند. خطر اخراج شدن هم نتوانسته جین را به واقعیت برگرداند و همچنان روز خود را خیره به تلویزیون می‌گذراند. کدامیک از معیارهای تعریف نابهنجاری در مورد جین صادق است؟

بخش دوم

کلمات زیر را که در توصیف بالینی کاربرد دارند با مثال‌ها جو کنید: (الف) مشکل فعلی، (ب) شیوع، (ج) بروز، (د) پیش‌آگهی، (ه) سیر و (و) سبب‌شناسی.

۳. ماریان به زودی بدون هیچ مداخله‌ای بهبود خواهد یافت. جان بدون درمان، به زودی تحلیل خواهد رفت و تباہ خواهد شد.

۴. در ماه گذشته سه مورد جدید پرخوری عصبی در این استان گزارش شده، در حالی که در استان مجاور فقط یک مورد گزارش شده است.

۵. الیزابت به خاطر تشدید احساس گناه و اضطرابش به مرکز سلامت روان دانشگاه مراجعه کرد.

۶. عوامل زیست‌شناختی، روانشناسی و اجتماعی در انواع اختلالات نقش دارند.

۷. الگویی که اختلال دنبال می‌کند می‌تواند مزمن، محدود یا دوره‌ای باشد.

۸. چند نفر در کل جمعیت دچار اختلال وسوس فکری - اجبار عملی هستند؟

سنت فوق طبیعی

در بخش اعظم تاریخ ثبت‌شده بشر، رفتار انحرافی [یا نابهنجار] را بازتاب نبرد خیر و شر فرض کرده‌اند. مردم رفتار غیرقابل توضیح، نامعقول و رنج و آشوب را مظهر شر در نظر می‌گرفتند. در امپراتوری بزرگ پارس بین سال‌های ۶۰۰ تا ۹۰۰ قبل از میلاد، همه‌ی اختلالات فیزیکی و روانی را کار شر می‌دانستند (میلون^۱، ۲۰۰۴). باریارا تاقمن^۲ در کتاب تاریخ دور (۱۹۷۸)، نیمه‌ی دوم قرن چهاردهم را دوران بسیاری برای بشریت می‌داند. او امواج عقاید متعارض در مورد خاستگاه‌ها و درمان جنون در این برره‌ی پرازیاس و تلاطم را به طرز ماهرانه‌ای به تصویر می‌کشد.

چارلز ششم... شاه دیوانه

در تابستان سال ۱۳۹۲ میلادی، چارلز ششم پادشاه فرانسه به شدت زیر فشار بود که بخشی از آن به کلیسای کاتولیک بر می‌گشت. همین طور که چارلز ششم با سپاهیانش به طرف استان بریتانی حرکت می‌کرد، آجودانش نیزه‌اش را با صدای بلند پرتاب می‌کند. شاه که فکر کرده بود به او حمله شده، به طرف سپاهیانش بر می‌گردد و چند نفر از شوالیه‌های پشت سرش را می‌کشد. سپاه فوراً به پاریس بر می‌گردد. قائم مقامان و مشاوران به این نتیجه می‌رسند که شاه دیوانه شده است.

حال شاه در سالهای بعد چنان وخیم می‌شود که در گوشه‌ی قصر پنهان می‌شود و ادعا می‌کند از شیشه ساخته شده است و در راهروهای قصر، مثل یک گرگ پرسه می‌زد و زوزه می‌کشید. گاهی اوقات هم یادش نمی‌آمد کیست و چیست. هر وقت ردای سلطنتی خود را می‌دید، می‌ترسید و عصبانی می‌شد و اگر نزدیکش بود سعی می‌کرد پاره‌اش کند. مردم پاریس از دیوانگی آشکار رهبرشان به ستوه آمده بودند. برخی آن را غضب الهی می‌دانستند چون شاه نتوانسته بود به تفرقه‌ی حاکم بر کلیسای کاتولیک پایان دهد و برخی دیگر، آن را هشدار خدا بابت جنگ. عده‌ای هم آن را عذاب الهی بابت مالیات‌های سنگین می‌دانستند (نتیجه‌ای که برخی از مردم امروزی هم ممکن است بگیرند). اما اکثر مردم فکر می‌کردند جنون شاه به خاطر سحر و جادو است؛ باوری که خشک شدن دریاچه‌ها و رودخانه و مردن گاوها از تشنگی، آن را تقویت کرد. بازگانان ادعا می‌کردند در آن بیست سال، بیشترین ضررها را داده‌اند.

طبعی است که شاه را تحت بهترین مراقبت‌های آن زمان قرار دادند. مشهورترین شفاده‌ندهی آن سرمین، طبیب ۹۲ ساله‌ای بود که برنامه‌ی درمانی او عبارت بود از انتقال شاه به یکی از اقامتگاه‌هایش که پاک‌ترین هوای کشور را داشت. پزشک برای شاه استراحت، آرمیدگی و تفریح و سرگرمی تجویز کرد. شاه بعد از مدتی ظاهراً بهبود یافت. طبیب توصیه کرد به شاه مسئولیت‌های سنگین کشوری ندهن. ادعایش هم این بود که هرچه کمتر نگران و تحریک شود، ذهنش بیشتر تقویت خواهد شد و بهبود خواهد یافت.

متأسفانه طبیب می‌میرد و جنون چارلز ششم با شدت بیشتری عود می‌کند. اما این بار در معرض نظرات ضد و نقیض علیت فوق طبیعی قرار می‌گیرد. «یک شیاد چشم‌شور ژولیده و

▲ در قرون وسطی تصور می‌شد ارواح خبیثه، مبتلایان به اختلالات روانی را تسخیر کرده‌اند و طی یک رشته مناسک، عمل جن‌گیری روی آنها اجرا می‌شد.

قرن چهاردهم و پانزدهم، دیوانگان همراه با کسانی که بدشکلی‌ها یا ناتوانی‌های فیزیکی داشتند، خانه به خانه در روستاهای قرون وسطایی دست به دست می‌شدند تا به نوبت از آنها مراقبت شود. حالا فهمیده‌ایم که این عمل قرون وسطایی که همانا نگهداری از مبتلایان به اختلالات روانی توسط اجتماع بود، عمل سودمندی است (به فعل سیزدهم مراجعه کنید). (بعداً در بحث مدل‌های زیست‌شناسنایتی و روان‌شناسنایتی در همین فصل، به این بحث برخواهیم گشت).

نیکولاوس اورم^۱، اسقف و فیلسوف، و یکی از مشاوران ارشد شاه فرانسه در قرن چهاردهم، نیز اظهار داشت که بیماری ملاتکولی (افسردگی) منبع برخی رفتارهای عجیب و غریب است نه شیاطین. اورم به این اشاره کرد که بخش زیادی از شواهد موجود در مورد وجود سحر و ساحری، به خصوص در میان دیوانگان، تحت فشار شکنجه در قالب اقرار به دست آمده است.

بازبینی مفاهیم ۲-۲

جملات زیر در مورد سهم عوامل ژنتیکی در آسیب‌شناسی روانی، درست (د) هستند یا غلط (غ).

۱. بیست جفت کروموزوم اول، رشد و تحول بدن و مغز را برنامه‌ریزی می‌کنند.
۲. هیچ ژنی به تنها یی نمی‌تواند علت اختلالات روانی عمدہ باشد.
۳. طبق مدل بیماری‌پذیری- استرس، آدم‌ها آسیب‌پذیری در برابر بروز برخی صفات یا رفتارها را که ممکن است تحت برخی استرس‌ها فعال شود، به ارث می‌برند.
۴. این نظر که استعداد ژنتیکی افراد می‌تواند احتمال استقبال آنها از رویدادهای پراسترس زندگی را بیشتر کند و بنابراین، ماده‌ای آسیب‌پذیری چکانده شود، با مدل بیماری‌پذیری- استرس جور است.
۵. رویدادهای محیطی به تنها یی در شکل‌گیری و تحول رفتار و شخصیت نقش دارند.

علم عصب‌نگر و سهم آن در آسیب‌شناسی روانی

دانستن طرز کار دستگاه عصبی و به خصوص مغز، محور اصلی فهم رفتار، هیجانات و کارکردهای شناختی است. این موضوع، کانون علم عصب‌نگر است. برای فهمیدن جدیدترین تحقیقات در این رشته، ابتدا باید طرز کار مغز و دستگاه عصبی را مرور کنیم. دستگاه عصبی انسان شامل دستگاه عصبی مرکزی که از مغز و نخاع تشکیل می‌شود و دستگاه عصبی پیرامونی است که از دستگاه عصبی تنی و دستگاه عصبی خودمختار تشکیل می‌شود (به نمودار ۲-۵ مراجعه کنید).

دستگاه عصبی مرکزی

دستگاه عصبی مرکزی، همه‌ی اطلاعات دریافتی از اندام‌های حسی را پردازش می‌کند و در صورت لزوم واکنش نشان می‌دهد. دستگاه عصبی مرکزی چیزهای مربوط، مثل فلاں طعم یا صدای جدید را از چیزهای نامریبوط، مثل یک منظره یا تصویری آشنا و یا صدای

به معنای روی یا اطراف است) و استرس، تغذیه و دیگر عوامل می‌توانند بر این پیراژنوم تأثیر بگذارند که بلافضله به نسل بعد و شاید چند نسل بعد منتقل می‌شود (آرای، لی، هارتلی و فایگ، ۲۰۰۹؛ میل، ۲۰۱۱). خود ژنوم تغییر نمی‌کند، بنابراین اگر محیط پراسترس یا نامطلوب ناپدید شود، این ژنوم هم در نهایت محو خواهد شد. این مفهوم بندهی‌های جدید در مورد نقش عوامل ژنتیکی به عنوان عامل محدودکننده تأثیرات محیطی، در مورد پیشگیری از صفات شخصیتی یا مزاج‌های نامطلوب و حتی اختلالات روانی تلویحاتی دارد. یعنی به نظر می‌رسد دستکاری‌های محیطی، به ویژه در اوایل زندگی، خیلی مؤثرتر از گرایش ژنتیکی به واکنش‌های رفتاری و هیجانی ناخوشایند هستند. اگرچه تحقیقات جاری می‌گویند که عوامل محیطی، مثل گروه همسالان و مدرسه، بر این بروز ژنتیکی تأثیر می‌گذارند، اما شواهد بسیار محکمی در مورد تأثیر پدر و مادری کردن اولیه و دیگر تجارب اولیه وجود دارد (کامرون و دیگران، ۲۰۰۵؛ میل، ۲۰۱۱؛ اولت - مورین و دیگران، ۲۰۰۸).

پیچیدگی تعامل عوامل ژنتیکی و محیطی هیچ جا مشهودتر از مورد مشهور چانگ و انگ، دوقلوهای همسان به هم چسبیده‌ی پدر و مادر تایلندی (که در آن زمان به کشور سیام معروف بود) در سال ۱۸۱۰ نیست. آنها که هنرمندان موفقی بودند و به گوشه و کنار دنیا سفر کرده و نمایش اجرا می‌کردند، منشاء اصطلاح «دوقلوهای سیامی» بودند. نکته‌ی مهم این است که این دوقلوی همسان، ژن‌های مشابه و محیط زندگی تقریباً مشابهی داشتند. بنابراین، بی‌شک انتظار داریم در ویژگی‌های شخصیتی، مزاج و اختلالات روانی مثل هم باشند. اما هر کس که این دوقلوها را می‌شناخت می‌گفت شخصیت متفاوتی دارند. چانگ کج‌خلق و افسرده‌خوب و سرانجام به افراط در مشروبات خوری پناه برد. اما انگ شادتر، آرام‌تر و متفکر بود (مور، ۲۰۰۱).

خلاصه این که تعامل پیچیده‌ی ژن‌ها و محیط، نقش مهمی در اختلالات روانی بازی می‌کند (کندرل و دیگران، ۲۰۱۱؛ راتر، ۲۰۰۵؛ سورکهایمر، ۱۹۹۸). استعداد ژنتیکی در رفتار، هیجانات و فرایندهای شناختی نقش دارد، و همان‌طور که مطالعه‌ی نیوزیلند (کسپی و دیگران، ۲۰۰۳) و تکارهای بعدی آن نشان می‌دهد، تأثیر عوامل محیطی، مثل تربیت، بر رفتار بعدی را محدود نشدن برخی ژن‌ها، بر ساختار ژنتیکی تأثیر می‌گذارند (کندرل، ۲۰۱۱؛ لندیس و اینسل، ۲۰۰۸). وانگهی، عوامل محیطی قوی، به تنها یی می‌توانند برای غلبه بر بیماری‌پذیری ژنتیکی کافی باشند. بنابراین، طبیعت (ژن‌ها) و تربیت (واقع محیطی) نه به تنها یی، بلکه در جریان تعاملی پیچیده، بر تحول رفتار و شخصیت تأثیر می‌گذارند.

پیچیده‌تر از قوی ترین رایانه‌ای که تاکنون ساخته شده است (یا در آینده ساخته خواهد شد). کاخ سفید در سال ۲۰۱۳، طرح BRAIN (برگرفته از سرواههای Brain Research through Advancing Innovative Neurotechnologies) را اعلام کرد. هدف این طرح بسیار جاه طلبانه ایجاد انقلاب در فهم ماز مغز انسان است که تمامی جنبه‌های وجودمان را سازماندهی می‌کند.

کوچک‌ترین واحدهای سازنده مغز، نورون‌ها هستند که شبکه‌ی بسیار پیچیده‌ای از جریان اطلاعات را شکل می‌دهند. درون هر نورون، اطلاعات از طریق تکانه‌های الکتریکی، به نام پتانسیلهای عمل، در طول اکسون انتقال می‌یابند. انتهای اکسون هم تکمه‌های انتهایی نامیده می‌شود. نورون‌ها عملاً به هم متصل نیستند بلکه فضاهای کوچکی بین آنها وجود دارد که در آن فضاهای، تکانه از یک نورون به نورون دیگر منتقل می‌شود. به این فضای میان اکسون یک نورون و دندربیت نورون دیگر، شکاف سیناپسی می‌گویند. آسیب‌شناسان روانی به اتفاقاتی که در این فضا می‌افتد، خیلی علاقه دارند. به مواد بیوشیمیایی که از اکسون یک نورون آزاد می‌شوند تا تکانه را به گیرنده‌های دندربیت نورون دیگر منتقل می‌کنند، انتقال دهنده‌های عصبی می‌گویند (به نمودار ۲-۶ و ۲-۱۲ مراجعه کنید). در بحث سهم عوامل ثبتیکی در افسردگی در مطالعه‌ی نیوزیلند (کسپی و دیگران، ۲۰۰۳) به این انتقال دهنده‌ها به طور کوتاه اشاره کردیم. در همین چند دهه‌ی گذشته بود که به پیچیدگی این انتقال دهنده‌ها پی بردمیم. حالا دانشمندان با استفاده از تجهیزات و فنون بسیار حساس و دقیق، انواع انتقال دهنده‌های شیمیایی را شناسایی کرده‌اند.

علاوه بر نورون‌ها، نوع دیگری از سلول‌ها، به نام سلول‌های گلیا (یا گلیال)، هم در دستگاه عصبی وجود دارد. اگرچه نسبت این سلول‌ها به نورون‌ها، ده به یک است، ولی تا سال‌ها در مورد آنها تحقیق چندانی نمی‌شد چون دانشمندان معتقد بودند سلول‌های منفعی هستند که صرفاً نورون‌ها را به هم وصل و آنها را عایق‌بندی می‌کنند (کوب^۱، ۲۰۰۹). اما این اواخر کشف کردند که سلول‌های گلیا عملاً نقش فعالی در فعالیت عصبی بازی می‌کنند (اروگلو و بارس^۲، ۲۰۱۰). اکنون می‌دانیم که انواع سلول‌های گلیا با کارکردهای مختلف وجود دارد و برخی از آنها درگیر تنظیم فعالیت انتقال دهنده‌های عصبی هستند (آلن^۳ و بارس، ۲۰۰۹؛ پری و آراکو^۴، ۲۰۰۷). یکی از حوزه‌های تحقیقاتی جدید و مهم، فهم نقش سلول‌های گلیا در فرایند انتقال عصبی است. اما تا امروز، پیشرفت‌های ترین تحقیقات علم عصب‌نگر در آسیب‌شناسی روانی روی نورون‌ها متمرکز بوده است.

تیک‌تیک ساعت، جدا می‌کند؛ همچنین مخازن حافظه را وارسی می‌کند تا ببیند چرا آن اطلاعات، مربوط است؛ و واکنش درست را به اجرا می‌گذارد، حال می‌خواهد جواب یک سؤال باشد یا اجرای سونات موتزارت. این یک کار بسیار پیچیده است. نخاع، بخشی از دستگاه عصبی مرکزی است ولی کارکرد اصلی و اولیه‌ی آن، تسهیل ارسال پیام به مغز و دریافت پیام از مغز است که یکی دیگر از مؤلفه‌های اصلی دستگاه عصبی مرکزی و پیچیده‌ترین اندام بدن است. مغز به طور متوسط از ۱۴۰ میلیارد سلول عصبی به نام نورون استفاده و هر فکر و کنشی را کنترل می‌کند. نورون‌ها اطلاعات را به سراسر دستگاه عصبی منتقل می‌کنند.

نخست، باید بفهمیم نورون چیست و چگونه کار می‌کند. یک نورون عادی، دارای یک جسم سلولی مرکزی با دو نوع انشعاب است. یک انشعاب، دندربیت نام دارد. دندربیت‌ها گیرنده‌های زیادی دارند که پیام‌ها را به شکل تکانه‌های شیمیایی از دیگر سلول‌های عصبی دریافت کرده و به تکانه‌های الکتریکی تبدیل می‌کنند. انشعاب دیگر، اکسون است که این تکانه‌ها را به نورون‌های دیگر منتقل می‌کند. هر سلول عصبی با نورون‌های دیگر چند اتصال دارد. به این اتصالات سیناپس می‌گویند. مغز میلیاردها و طبق برخی تخمین‌ها بیش از ۱۰۰ میلیارد سلول عصبی دارد و تریلیاردها سیناپس دارد. بنابراین می‌بینید که این دستگاه چقدر پیچیده است،

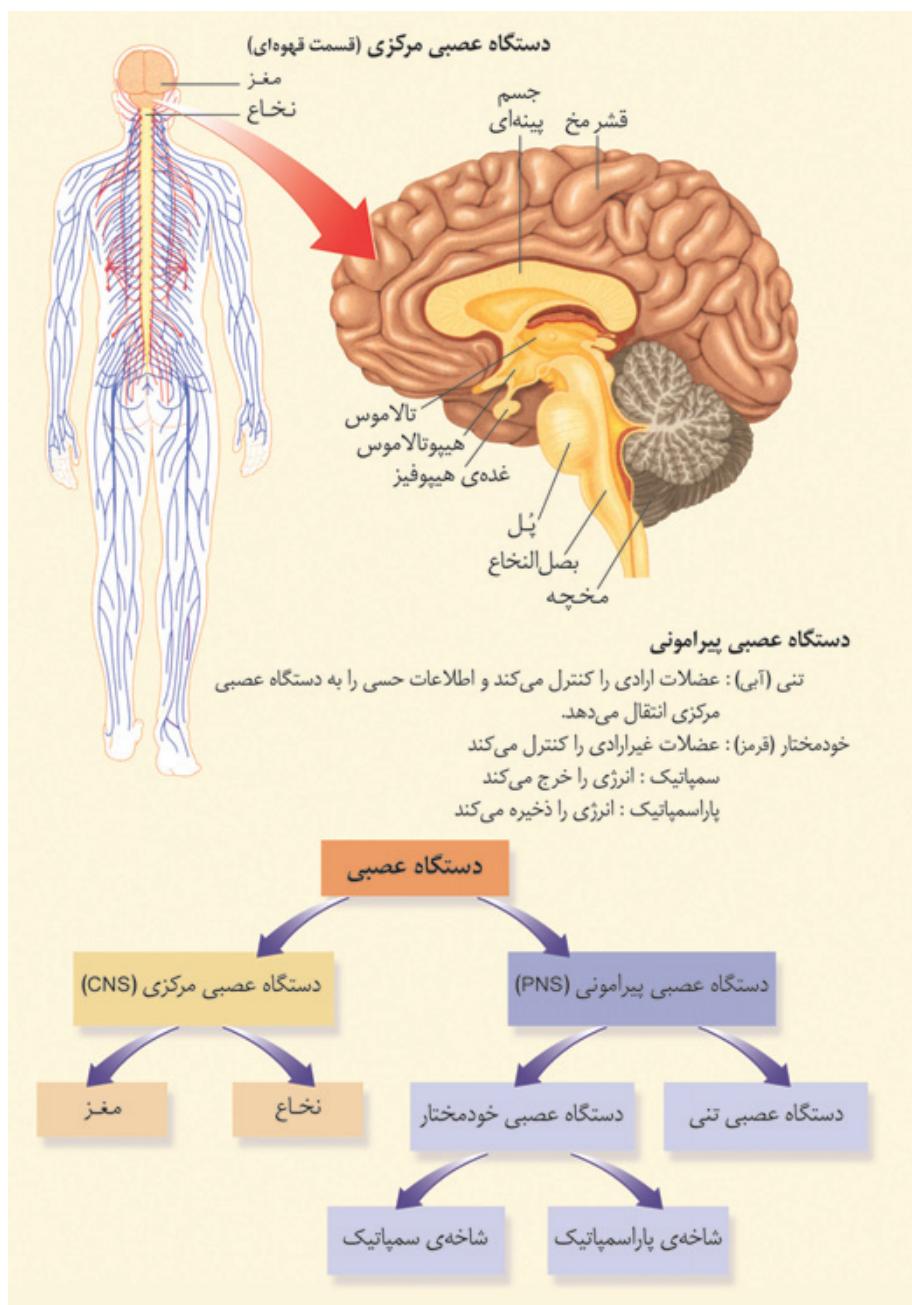

▲ دستگاه عصبی مرکزی، اطلاعات را غربال می‌کند تا ببیند کدام به وضعیت جاری ربطی ندارد. ما به حرکات و تغییرات، بیش از جنبه‌های یکنواخت و ثابت، توجه می‌کیم.

1. Koob
3. Allen

2. Eroglu and Barres
4. Perea and Araque

● نمودار ۲-۵. شاخه‌های دستگاه عصبی.

از اختلالات روانی رابطه دارد. برای مثال، ابتدا تصور می‌شد کاهاش میزان گابا با اضطراب مفرط رابطه دارد (کاستا^۱، ۱۹۸۵). تحقیقات اولیه (اسنایدر^۲، ۱۹۷۶، ۱۹۸۱) هم افزایش فعالیت دوپامینی را به اسکیزوفرنی ربط می‌دادند. سایر تحقیقات اولیه هم بین افسردگی و میزان بالای نوراپینفرین (شیلنکراوت^۳، ۱۹۶۵) و احتمالاً میزان کم سروتونین (سیور، دیویس و گورمن^۴، ۱۹۹۱) همبستگی هایی پیدا کردند. اما تحقیقات جدیدتری که در این فصل به آنها اشاره خواهیم

انتقال‌دهنده‌های اصلی مرتبط با آسیب‌شناسی روانی عبارتند از: نوراپینفرین (که به آن نورادرنالین هم می‌گویند)، سروتونین، دوپامین، گاما-آمینوبوئیک اسید (یا GABA [گابا]) و گلوتامات. در این کتاب بارها به این اسامی برخورد خواهید کرد. برخی از انتقال‌دهنده‌های عصبی، تحریکی هستند چون احتمال شلیک نورون رابط را بالا می‌برند و برخی بازداشتی هستند چون احتمال شلیک نورون رابط را کم می‌کنند. برخی نورون‌ها هم می‌توانند درونداد را از دو انتقال‌دهنده عصبی تحریکی و بازداشتی دریافت کنند.

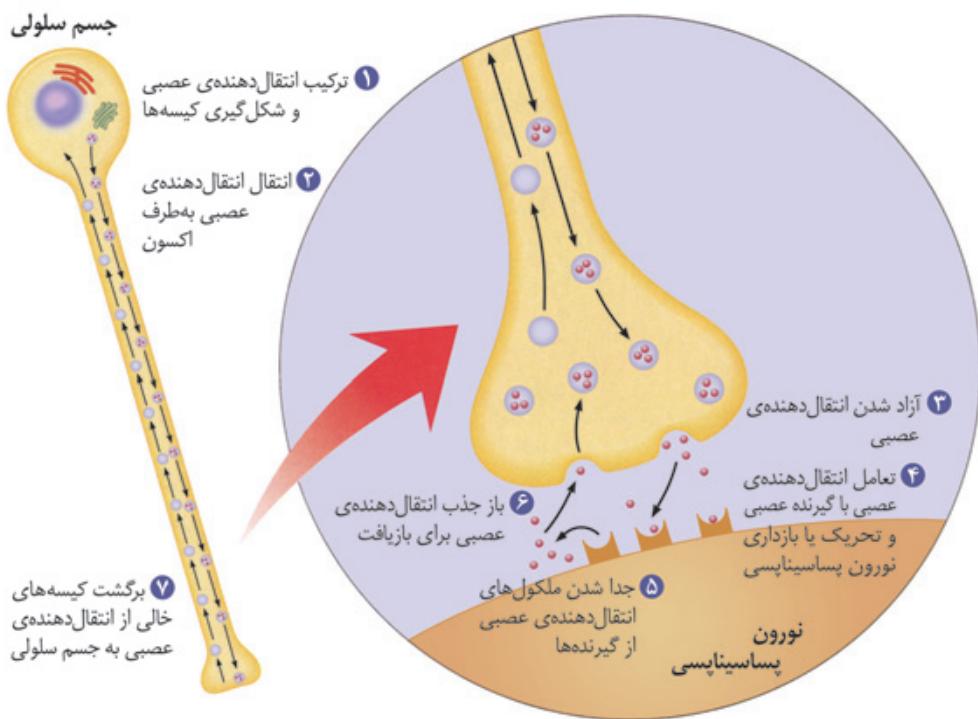
افزایش یا کاهش برخی از این انتقال‌دهنده‌های عصبی، با برخی

1. Costa

2. Snyder

3. Schildkraut

4. Siever, Davis and Gorman

- نمودار ۲-۶. انتقال اطلاعات از یک نورون به نورون دیگر. (اقتباس از کتاب روان‌شناسی نوشته‌ی برونس گولدستین (۱۹۹۴)).

در ساقه‌ی مغز، میان‌مغز هم وجود دارد که حرکت را با درونداد حسی هماهنگ می‌کند و حاوی بخش‌های دستگاه فعال‌ساز شبکه‌ای است که در فرایندهای برانگیختگی و تنش، مثل بیداری یا خواب، نقش دارد.

در رأس ساقه‌ی مغز، تalamus و hipotalamus قرار دارد که به طور کلی با تنظیم رفتار و هیجان سروکار دارند. این ساختارها عمدتاً حکم رابط پیش‌مغز و نواحی پایین تر ساقه‌ی مغز را دارند. برخی از متخصصان آنatomی حتی تalamus و hipotalamus را بخش‌هایی از پیش‌مغز می‌دانند.

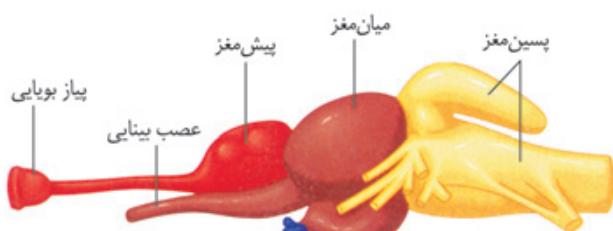
در قاعده‌ی پیش‌مغز، درست بالای تalamus و hipotalamus، دستگاه لیمیک قرار دارد. لیمیک به معنای کناری است. دلیل استفاده

کرد، نشان می‌دهند این تفسیرهای اولیه، ساده‌انگارانه بوده‌اند. به خاطر اهمیت موضوع انتقال‌دهنده‌های عصبی، کمی بعد دوباره به آنها بر می‌گردیم.

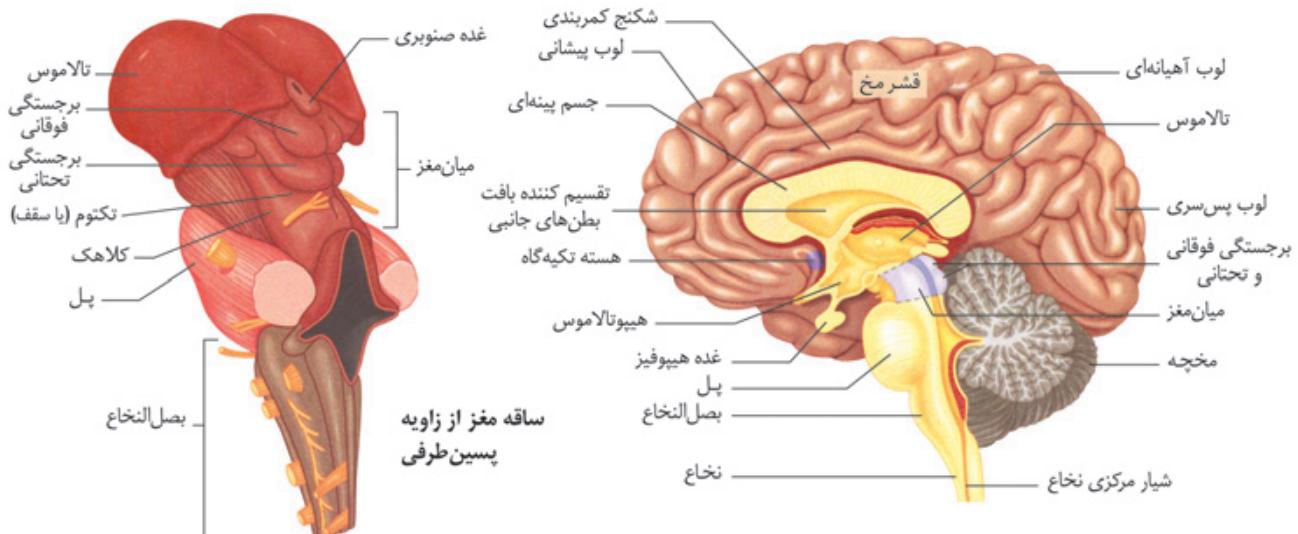
ساختار مغز

مرور کوتاهی بر مغز مفید است، چون به بسیاری از ساختارهایی که در اینجا توضیح می‌دهیم بعداً در قالب اختلالات اشاره خواهیم کرد. یکی از راه‌های نگریستن به مغز (به نمودار ۲-۷ مراجعه کنید) تقسیم آن به دو بخش است - ساقه‌ی مغز و پیش‌مغز. ساقه‌ی مغز، بخش پایین تر و باستانی تر مغز است. این ساختارکه در اکثر حیوانات یافت می‌شود، به اکثر کارکردهای خودکار اساسی، مثل تنفس، خواب و حرکت هماهنگ، رسیدگی می‌کند. پیش‌مغز از ساقه‌های مغز، پیش‌رفته‌تر بوده و بعداً شکل گرفته است.

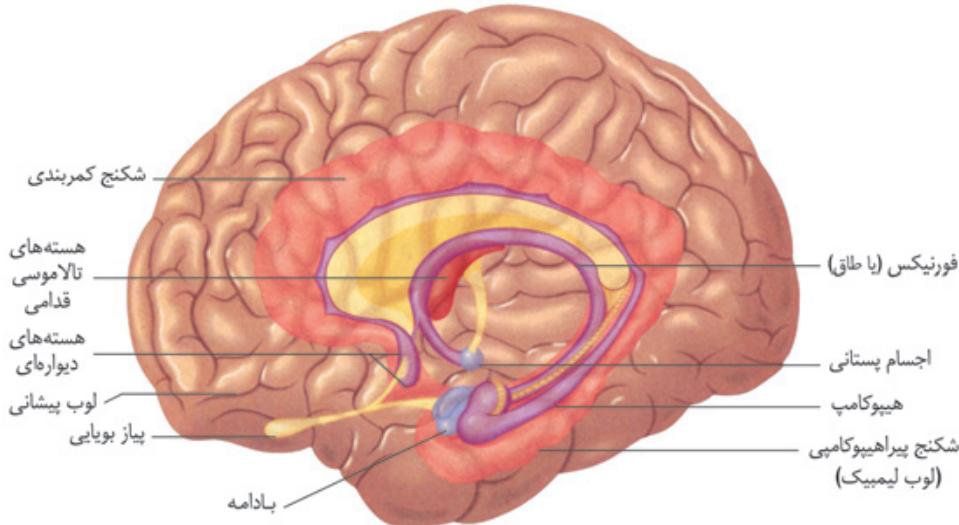
پایین‌ترین بخش ساقه‌ی مغز، به نام پیش‌مغز، حاوی بصل النخاع، پل و مخچه است. پیش‌مغز، تنظیم بسیاری از فعالیت‌های خودکار، مثل تنفس، عمل تامبه‌ی قلب (ضربان قلب) و هضم را بر عهده دارد. مخچه، هماهنگی حرکتی را کنترل می‌کند و تحقیقات نشان می‌دهد بین نایمنجاری‌های مخچه و اختلال روانی اُتیسم رابطه هست، هر چند ارتباط آن با هماهنگی حرکتی روشن نیست (کورچسن، ۱۹۹۷؛ لی، ۲۰۰۲؛ دیگران، ۲۰۱۲؛ فاطمی، ۳ و دیگران، ۲۰۰۲؛ به فصل چهاردهم مراجعه کنید).

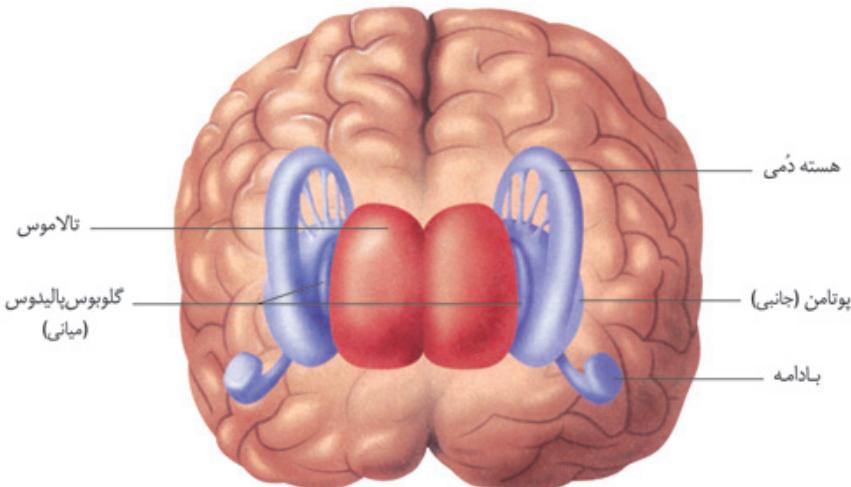
نمودار ۲-۷. الف. سه‌شاخه‌ی مغز.

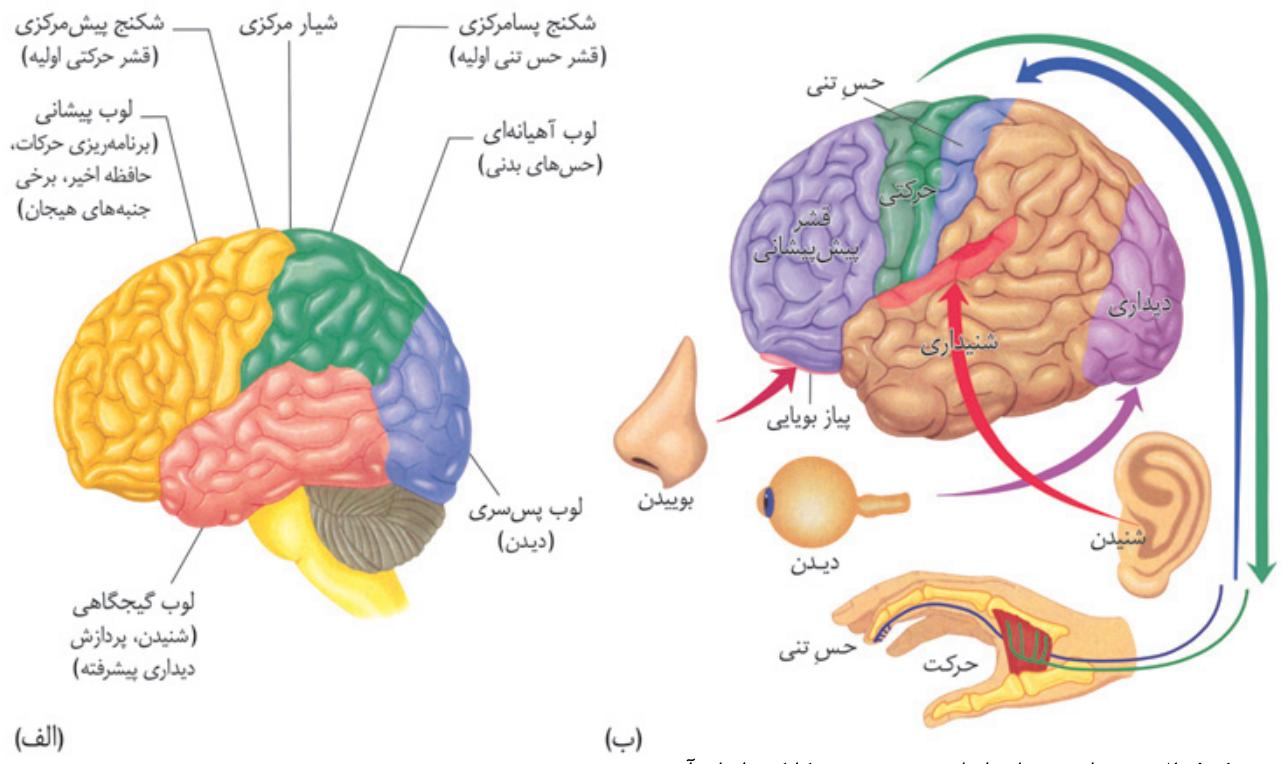
نمودار ۲-۷. ب. ساختارهای اصلی مغز.

نمودار ۲-۷. ج. دستگاه لیمبیک.

نمودار ۲-۷. د. عقده‌های پایه.

● نمودار ۲-۸. برخی از تقسیمات اصلی قشر مغز و چند کارکرد اصلی آن.

تخصص‌های متفاوتی دارند. نیمکره‌ی چپ، ظاهرًا مسئول اصلی فرایندهای کلامی و دیگر فرایندهای شناختی است. نیمکره‌ی راست هم ظاهرًا در ادراک دنیای اطراف و خلق تصورات، بهتر عمل می‌کند. این دو نیمکره احتمالاً در اختلالات روانی نیز نقش متفاوتی را بازی می‌کنند. هر نیمکره از چهار ناحیه یا چهار لوب تشکیل شده است: گیجگاهی، آهیانه‌ای، پس‌سری و پیشانی (به نمودار ۲-۸ مراجعه کنید). هر یک از این لوب‌ها با فرایندهای متفاوتی ارتباط دارند. در سه ناحیه‌ی اول، لوب گیجگاهی، با بازناسی مناظر و صدای و اندوزش حافظه‌ی بلندمدت سر و کار دارد؛ لوب آهیانه‌ای هم با بازناسی حس‌های مختلف لامسه و زیرنظر گرفتن موضع بدن سر و کار دارد؛ لوب پس‌سری هم با یکپارچه کردن و معنی کردن دروندادهای دیداری. این سه لوب که در سمت عقب (خلفی) مغز قرار دارند، با هم علاوه‌ی بنیادی، لمسي، شنیداری و دیگر علائم دریافتی از حواس را پردازش می‌کنند.

اما لوب پیشانی از لحاظ آسیب‌شناسی روانی، بیش از لوب‌های دیگر جالب است. به قسمت جلویی (یا قدامی) لوب پیشانی، قشر پیش‌پیشانی می‌گویند که مسئول کارکردهای شناختی عالی تر، مثل تفکر و استدلال، برنامه‌ریزی برای آینده و حافظه‌ی بلندمدت است. این ناحیه‌ی مغز، همه‌ی اطلاعات دریافتی از دیگر بخش‌های مغز را ترکیب می‌کند و در مورد نحوه‌ی پاسخدهی تصمیم می‌گیرد. همین قشر پیش‌پیشانی است که امکان می‌دهد با دنیای اطرافمان و

از لفظ لیمبیک آن است که اطراف لبه‌ی مرکز مغز قرار دارد. دستگاه لیمبیک که نقش عمده‌ای در آسیب‌شناسی روانی دارد، ساختارهایی مثل هیپوکامپ (اسب دریایی)، شکنج کمریندی (کمریند)، دیواره (تیغه) و بادامه (بادام) را در بر می‌گیرد که نام‌گذاری همه‌ی آنها به خاطر شکل‌شان است. دستگاه لیمبیک به تنظیم تجارب و ابراز هیجان و تا حدودی به توان یادگیری و کنترل تکانه‌ها کمک می‌کند. همچنین با سائقه‌ای بنیادی سکس، پرخاشگری، گرسنگی و تشنگی درگیر است.

عقده‌های پایه در قاعده‌ی پیش‌مغز نیز شامل هسته‌ی دُمی می‌باشند. از آنجاکه صدمه دیدن این ساختارها موجب تغییر حالت بدن یا پرش و لرزش می‌شود، آنها را مسئول کنترل فعالیت حرکتی می‌دانند. بعداً در همین فصل، برخی یافته‌های جالب در مورد رابطه‌ی این ناحیه با اختلال و سوابس فکری - اجبار عملی را مرور می‌کنیم.

بزرگترین بخش پیش‌مغز، قشر مغز است که بیش از ۸۰ درصد همه‌ی نورون‌های دستگاه عصبی مرکزی را دارد. این بخش از مغز، ویژگی‌های انسانی متمازیری را تأمین می‌کند و امكان آینده‌نگری و برنامه‌ریزی، استدلال و خلق کردن را می‌دهد. قشر مغز به دو نیمکره تقسیم می‌شود. اگرچه این دو نیمکره از لحاظ ساختاری مثل هم هستند و نسبتاً مستقل عمل می‌کنند (هر دو می‌توانند ادراک کنند، بیندیشند و به یاد آورند) ولی تحقیقات اخیر نشان می‌دهد هر یک،